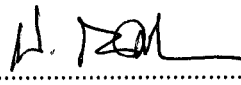

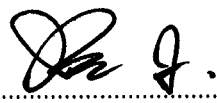
หัวข้อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช
ชื่อและนามสกุล นายประชา ฤทธิผล
แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. กล้า ทองขาว

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ นาวบุตร)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับการศึกษา
คั่นคว่ำอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
วันที่.....27.....เดือน.....พฤษภาคม.....พ.ศ. 2551....

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

ผู้ศึกษา นายประชา ฤทธิผล ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช (2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ตามตำแหน่ง (3) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ตามขนาดสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 48 คน เป็นครูผู้สอน จำนวน 155 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ที่เกี่ยวกับความคิดเห็น 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้บริหารสถานศึกษา มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรมมีการใช้ อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ หลักความรับผิดชอบ หลักคุณธรรม หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใส ตามลำดับ (2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ในภาพรวมและรายด้าน ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน / การเรียนอาชีวศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ผู้วิจัยได้รับการอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. กล้า ทองขาว และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประยงค์ เนาวบุตร แห่งงานบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามดูแลการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ อย่างเอาใจใส่ตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและความเอาใจใส่ของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราช และผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราชทุกสถานศึกษา ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณอาจารย์ปิยะมาศ สุวรรณมณี และอาจารย์สุจินต์ มิ่งขวัญ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการใช้โปรแกรม SPSS และวิธีการแปลผล

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับการสนับสนุนและกำลังใจจากครู อาจารย์วิทยาลัยการอาชีวศึกษานครศรีธรรมราชทุกท่าน ขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ผู้สนใจการศึกษาทั้งหมด

ประชา ฤทธิผล

กันยายน 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
กรอบความคิดทางทฤษฎี.....	3
ประเด็นปัญหาที่ศึกษา.....	3
สมมติฐานการศึกษา.....	4
ขอบเขตของการศึกษา.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	4
นิยามศัพท์.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
การบริหารสถานศึกษา.....	8
ระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี.....	16
หลักธรรมาภิบาล.....	20
การจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม.....	48
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช.....	50
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช.....	61
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน เกี่ยวกับการใช้ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด อาชีวศึกษานครศรีธรรมราช.....	62
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	63
สรุปการวิจัย.....	63
อภิปรายผล.....	64
ข้อเสนอแนะ.....	67
บรรณานุกรม.....	68
ภาคผนวก.....	72
ก. แบบสอบถาม.....	73
ข. หนังสือขอความร่วมมือ.....	82
ค. ผลการตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น.....	86
ง. ตารางการวิเคราะห์ข้อมูลผู้บริหารสถานศึกษา.....	89
จ. ตารางการวิเคราะห์ข้อมูลครูผู้สอน.....	94

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ฉ. ตารางการวิเคราะห์ข้อมูลผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน.....	99
ช. ตารางการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรรรมากิบาลโดยภาพรวมและ รายด้านตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน.....	106
ซ. ตารางการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรรรมากิบาลโดยภาพรวมและ รายด้าน ตามขนาดสถานศึกษา.....	109
ประวัติผู้ศึกษา.....	112

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	45
ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน จำแนกตามตัวแปรพื้นฐาน.....	49
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการใช้ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยภาพรวมและรายด้าน.....	50
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการใช้ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในด้านหลักนิติธรรม.....	51
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการใช้ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในด้านหลักคุณธรรม.....	52
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการใช้ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในด้านหลักความโปร่งใส.....	54
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการใช้ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในด้านหลักการมีส่วนร่วม.....	56
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการใช้ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในด้านหลักความรับผิดชอบ.....	57
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการใช้ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในด้านหลักความคุ้มค่า.....	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราชในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน.....	61
ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราชในด้านหลักนิติธรรม.....	62

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	4
ภาพที่ 2.1 ตัวแบบการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมภิบาลและการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ.....	36

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคม ดังที่ทราบกันทั่วไปแล้วว่า สาเหตุสำคัญประการหนึ่งเกิดขึ้นจากความบกพร่อง ความอ่อนแอ และหย่อนประสิทธิภาพของกลไกด้านการบริหารจัดการในระดับชาติ และระดับองค์กร ทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมไปถึงการทุจริตและการกระทำผิดจริยธรรมในวิชาชีพ ซึ่งแยกพิจารณาได้ดังนี้ 1) การขาดกลไกและกฎเกณฑ์ที่ดีพอในการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมขณะที่กลไกที่มีอยู่บกพร่อง ไม่สามารถเตือนภัยที่เคลื่อนตัวเข้ามากระทบระบบเศรษฐกิจและการเงินอย่างรวดเร็วได้ รวมทั้งเมื่อถูกกระทบแล้วยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนกลไกและฟันเฟืองการบริหารจัดการต่าง ๆ ของภาครัฐและเอกชนได้ทันต่อสถานการณ์ได้ 2) ระบบการตัดสินใจ และการบริหารจัดการทั้งของภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน มีลักษณะที่ขาดความโปร่งใส บริสุทธิ์และยุติธรรม ส่งผลให้ตัวระบบเองไม่มีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสหรือช่องทางให้เกิดความฉ้อฉล ผิดจริยธรรมในวิชาชีพขึ้นได้ 3) ประชาชนขาดข้อมูลข่าวสาร ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมืองอย่างชัดเจน จึงทำให้ไม่มีโอกาสในการร่วมตัดสินใจและร่วมแก้ไขปัญหา 4) ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและเอกชน ซึ่งเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและมีการร่วมกันกระทำทุจริตอย่างเป็นกระบวนการ

จากสาเหตุดังกล่าว หากไม่ได้รับการจัดการแก้ไขและป้องกันโดยเร่งด่วนแล้ว โอกาสฟื้นตัวจากวิกฤติเศรษฐกิจของไทย อาจต้องใช้เวลาานกว่าที่ควรจะเป็น ดังนั้นการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนก็คือ การขจัดสาเหตุของปัญหาดังกล่าวข้างต้น และสร้างธรรมรัฐ หรือธรรมาภิบาล (Good Governance) เพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ให้ปรากฏเป็นจริงในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 – 2554 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ มุ่งเสริมสร้างความเป็นธรรมในสังคมอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรม ประชาธิปไตย และธรรมาภิบาลให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมไทย โดยการสร้างกระบวนการเรียนรู้ ปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยม วัฒนธรรม ประชาธิปไตย และธรรมาภิบาลแก่เยาวชน และ

ประชาชนทุกระดับอย่างค่อนเนื่องจริงจัง พร้อมทั้งพัฒนาภาวะความเป็นผู้นำประชาธิปไตยที่มีคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสังคม ทุกระดับ เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดี ตลอดจนวางรากฐานกระบวนการประชาธิปไตย โดยให้ ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและเพิ่มประสิทธิภาพ กลไก และกระบวนการตรวจสอบการใช้ อำนาจรัฐและการเมืองให้เข้มแข็งและเป็นอิสระมากขึ้น

สำหรับสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทมากที่สุด ในการเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตย และธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นคือ “ผู้บริหาร” ผู้บริหารนับได้ว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ ของสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ความสามารถในการบริหารงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดระบบการบริหารงาน โดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) หรือหลักธรรมาภิบาลที่ยึดทั้ง หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส และหลักความคุ้มค่า เป็นเครื่องมือในการนำนโยบายต่างๆ สู่อำนาจปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ในการบริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาภาคใต้ มีผู้วิจัยศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาบุคลากร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ให้ความเห็นว่า การพัฒนาบุคลากรที่ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมากได้แก่การส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อ ส่วนที่ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยได้แก่การปฐมนิเทศ การฝึกอบรม หรือประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาทางวิชาการ การเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ การจัดงานสัปดาห์ทางวิชาการ การแต่งตั้ง โยกย้าย สับเปลี่ยนหน้าที่การงาน การศึกษาดูงาน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน (วรโรธ นาคเพชรพุด, 2535)

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ในส่วนที่ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นผลมาจากการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาสภาพการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร รองผู้บริหาร และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช เพื่อนำผลการศึกษานี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป และสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร อันจะส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนนักศึกษาในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
อาชีวศึกษานครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ตามตำแหน่ง
3. เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ตามขนาดสถานศึกษา

กรอบความคิดทางทฤษฎี

การศึกษานี้ใช้กรอบแนวคิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหาร
กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานของรัฐ ดำเนินการบริหารจัดการ
โดยยึดหลัก 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม
หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

ประเด็นปัญหาที่ศึกษา

1. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช มีการใช้หลักธรรมาภิบาล
ในการบริหารงานมากน้อยเพียงใด
2. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาล
ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาต่างกันหรือไม่
3. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มี
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาต่างกัน
หรือไม่

สมมติฐานการศึกษา

1. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราชมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550

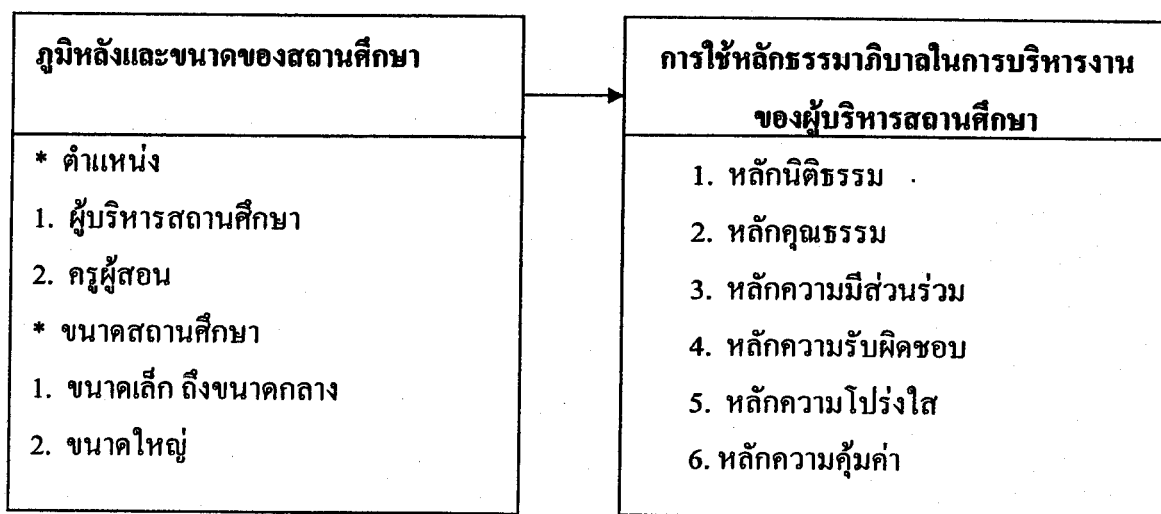
ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาคั้งนี้ถือว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานเท่าเทียมกัน และมีความจริงใจที่จะตอบแบบสอบถาม

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

นิยามศัพท์

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการในเรื่องต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมและปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ โดยมีแผนการปฏิบัติงาน นิเทศติดตาม ตรวจสอบทบทวนการทำงานให้เป็นไปตามเป้าหมายของภารกิจที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งการแก้ปัญหาต่างๆ ตลอดจนเป็นการบริหารที่สามารถตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการบริหาร การตรวจสอบ และการประเมินผลอย่างแท้จริงและเท่าเทียมกัน ซึ่งหลักธรรมาภิบาลประกอบด้วย 6 หลัก ดังนี้

1.1 หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของตัวบุคคล

1.2 หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบวิชาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

1.3 หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

1.4 หลักความมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าด้วยการแจ้งความเห็น การได้สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ

1.5 หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

1.6 หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้า บริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษา พัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

2. ตำแหน่ง หมายถึง ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา และตำแหน่งครูผู้สอน

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550

2.2 ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550

3. ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง ขนาดของสถานศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์และแนวทางการคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษาเพื่อเข้ารับรางวัลพระราชทาน ประจำปีการศึกษา 2550 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ซึ่งประกอบด้วย 2 ขนาดดังนี้

3.1 สถานศึกษาขนาดเล็กถึงขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 1,500 คน

3.2 สถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คนขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ คาดว่าจะได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. ได้ทราบผลการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาระบบการใช้หลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การนำเสนอเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราชได้จำแนกเนื้อหาที่นำเสนอ ดังต่อไปนี้

1. การบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 หลักการบริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.3 ภารกิจของสถานศึกษา
 - 1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา
2. ระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี
 - 2.1 การสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี
 - 2.2 เป้าหมายของการปรับปรุงการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี
 - 2.3 กลยุทธ์ในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี
 - 2.4 แนวทางการปฏิบัติในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี
 - 2.5 มาตรการในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี
3. หลักธรรมาภิบาล
 - 3.1 ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล
 - 3.2 ความหมายของหลักธรรมาภิบาล
 - 3.3 วาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล และการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ
4. การจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การบริหารสถานศึกษา

1.1 หลักการบริหารสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 8 และ 9 ได้คำนึงถึงหลักการกระจาย และจัดสรรอำนาจหน้าที่ในแต่ละระดับขององค์กรที่มีหน้าที่ในการบริหารการศึกษา คือ ส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา โดยเฉพาะการกำหนดอำนาจหน้าที่ในส่วนกลาง เพียงกำหนดนโยบายและแผน การสนับสนุนส่งเสริมทรัพยากรการศึกษา การติดตามประเมินผลและควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ ศาสนาและวัฒนธรรม กระจายอำนาจบริหารและการจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง

หลักการให้ประชาชนและสังคมทั้งมวลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All For Education) และการจัดการศึกษานั้น ให้เป็นไปเพื่อประชาชนทั้งมวล (Education For All) ทุกเพศ ทุกวัย และทุกสถานะสังคม ตลอดจนหลักการของการตรวจสอบและถ่วงดุลทางการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และมีมาตรฐานสากลทุกระดับการศึกษา

1.2 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้ให้ความหมายของคำ “การบริหาร” ไว้ต่าง ๆ ดังนี้ ไชมอน (Simon 1976 : 1) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า การบริหารหมายถึง ศิลปะในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ กล่าวคือผู้บริหารมิใช่เป็นผู้ปฏิบัติ แต่เป็นผู้ใช้ศิลปะ ทำให้ผู้ปฏิบัติทำงานจนเป็นผลสำเร็จตามจุดหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแล้ว

เซอร์จิโอวานนีและคนอื่น ๆ (Sergiovanni and others 1980 : 5) กล่าวว่า การบริหารคือกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สมพงษ์ เกษมสิน (2519: 6) กล่าวว่า การบริหาร คือ การใช้ศาสตร์และศิลปะในการนำเอาทรัพยากรการบริหาร มาประกอบการตามกระบวนการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด ไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิจิตร ศรีสะอ้าน (2523 : 6) กล่าวว่า การบริหารเป็นบริการประเภทหนึ่งที่จะช่วยให้กลุ่มบุคคลร่วมกันกระทำภารกิจได้บรรลุตามเป้าหมาย

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 5) เห็นว่า การบริหาร หมายถึง ขบวนการที่ผู้บริหารใช้อำนาจตลอดจนทรัพยากรต่าง ๆ เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่หรือคาดว่าจะมีจัดการดำเนินงานของสถาบันหรือหน่วยงานนั้น ๆ ให้ดำเนินไปสู่จุดหมายที่ต้องการ

จากความหมายที่ยกมาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารก็คือกระบวนการใช้ศาสตร์และศิลปะของผู้บริหารในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องกำหนด แบบแผน วิธีการ ตลอดจนถึงขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบเพราะถ้าระบบบริหาร งานภายในสถานศึกษาไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงานได้ ดังนั้นความสำเร็จหรือ ความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษา จึงขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ

การบริหาร โรงเรียน ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านซึ่งได้นำเสนอเพื่อประกอบการพิจารณาดังนี้

พนัส หันนาคินทร์ (2523) ให้ทัศนะเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนไว้ว่า เป็นภารกิจของผู้บริหาร เพื่อให้งานบรรลุตามจุดหมาย ทั้งยังให้ข้อสังเกตว่า การบริหารโรงเรียนมุ่งหวังที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพ

วิจิตร วรุตบางกูร (2528) ให้ความหมายการบริหารโรงเรียนไว้ว่า คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่เยาวชน เพื่อให้เกิดการพัฒนา ด้านความรู้ เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

หวน พินธุพันธ์ (2528) ให้ความหมายว่า การบริหารโรงเรียน คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกให้เป็นสมาชิกที่ดีและมีคุณภาพ

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน คือ การที่ผู้บริหารใช้กระบวนการต่าง ๆ ที่ใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียนเป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่จะต้องทำอย่างเป็นกระบวนการโดยกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นั้นหมายถึง การพัฒนาสมาชิก หรือ ผู้รับบริการทางการศึกษา ให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถนำองค์กรให้อยู่รอดโดยการพึ่งพิงงบประมาณจากรัฐจะน้อยลง ผู้บริหาร จะต้องมุ่งที่การประหยัดและใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า ทุกคน ทั้งเงิน ทั้งเวลา ทั้งทรัพย์สิน อย่างอื่น ๆ ต้องรู้จักทำมาหากิน และมุ่งออกไปทางสร้างรายได้ โดยไม่ตัดโอกาสของคนยากจน แม้กระนั้น ก็ตาม แม้ตัวผู้บริหารประหยัดแล้ว ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ก็ยังไม่ถือว่าเป็น

ผู้บริหารที่ประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ และเป็นนักพัฒนาองค์กร ผู้ทรงประสิทธิภาพ คือ ผู้ที่สามารถทำให้ลูกน้องบังเกิดความตระหนัก และอุปนิสัยในการทำงานที่ประหยัดเวลา ประหยัดทรัพย์สิน มุ่งคุณภาพและประสิทธิภาพ

1.3 ภารกิจของสถานศึกษา

จากการวิเคราะห์ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เมื่อพิจารณาข้อกำหนดเกี่ยวกับการกิจของสถานศึกษา ปรากฏว่ามีประเด็นที่อาจเรียงลำดับซึ่งให้ให้สะดวกแก่การมอง โดยภาพรวมแสดงให้เห็นถึงภารกิจในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา จำนวน 15 ข้อ ดังนี้

1.3.1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม

1.3.2 จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมือง การปกครอง การส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้สากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.3.3 การจัดการศึกษา โดยยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิต ให้สังคมมีส่วนร่วม และพัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

1.3.4 ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

1.3.5 การจัดให้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ

1.3.6 จัดให้บุคคลทั่วไปมีสิทธิ และ โอกาสเสมอกัน และ ให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

1.3.7 จัดให้บุคคลที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ หรือพิการมีสิทธิและโอกาสได้ รับ การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ และจัดการศึกษาให้ผู้ที่มีความสามารถพิเศษในรูปแบบที่เหมาะสม

1.3.8 สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบหนึ่ง หรือ ทั้งสามรูปแบบ (ในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย)

1.3.9 สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียน รูปแบบเดียวกัน / ต่างรูปแบบ สถานศึกษาเดียวกัน/ต่างสถานศึกษา

1.3.10 จัดการศึกษาโดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด และกระบวนการจัดการศึกษา ต้อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ เต็มตามศักยภาพ

1.3.11 ประเมินผลผู้เรียน โดยพิจารณาจากการพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบความรู้ในกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับแต่ละระดับ และรูปแบบ

1.3.12 ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุน ให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

1.3.13 บริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการงบประมาณ บริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจที่กำหนดในกฎกระทรวง

1.3.14 จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน และถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ บริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐาน

1.3.15 เตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา

1.4.1 ความหมายของผู้บริหาร มีผู้รู้ได้ให้ความหมายของคำคำนี้ไว้หลายนัย เช่น ภิญญา สาธ (2514: 243) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้บริหารคือผู้ใช้ให้คนได้ทำงานให้ ได้ผลดีที่สุดในระยะเวลาสั้นที่สุดในขณะเดียวกันคนที่เราใช้นั้นก็ย่อมมีความสุข มีความพอใจที่จะให้ผู้บริหารใช้

สมพงษ์ เกษมสิน (2523:17) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารต้องมีความสามารถ มีประสิทธิภาพ มีทักษะเฉพาะของแต่ละบุคคล มิใช่ว่าผู้มีตำแหน่งเหมือนกันแล้ว จะทำงานได้เท่ากันหมดก็หาไม่ หากต้องมีอำนาจจูงใจ (Power) ที่จะให้ผู้อื่นปฏิบัติตามที่ตนประสงค์

ไซมอน (Simon. 1976 : 1) ได้กล่าวถึงผู้บริหารไว้ว่า “ผู้บริหารไม่ใช่ผู้ปฏิบัติ แต่ใช้ศิลปะทำให้ผู้ปฏิบัติงานจนเป็นผลสำเร็จตรงตามจุดมุ่งหมายขององค์กร ซึ่งตรงตามจุดหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแล้ว (Administrative is the art of getting things done)

สรุปแล้วจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ นั่นคือ มีความรู้ในเชิงบริหาร และศิลปะในการเลือกใช้คนให้เหมาะกับงาน โดยหวังความสำเร็จของงาน

เป็นสิ่งสำคัญ แต่ทั้งนี้ต้องให้บุคลากรที่ทำงานด้วยมีความสุข และความพึงพอใจในการทำงานนั้น ๆ จึงจะถือได้ว่าประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง

1.4.2 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

คุณลักษณะของผู้บริหาร หมายถึง ลักษณะ หรือ คุณสมบัติที่ดีของผู้บริหาร เพื่อการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

คุณลักษณะของผู้บริหาร ที่สามารถจะปฏิบัติให้ได้รับผลสำเร็จ และเกิดประสิทธิภาพนั้น มีหลายท่านได้ค้นคว้าและรายงานไว้ดังนี้

วิจิตร วรุตยางกูร (2528) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดีของผู้บริหารโรงเรียนไว้ ดังนี้

1) มีความเป็นผู้นำ (Leadership) คือ มีอิทธิพลในตนเอง สูงกว่าอิทธิพลอื่น ๆ ของบุคคลในกลุ่ม และสามารถชักนำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหน่วยงานได้ คุณสมบัติด้านนี้ประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ คือ มีความร่าเริงแจ่มใสและอดทน สามารถตัดสินใจ และจงใจ คน มีความรับผิดชอบ ฉลาดและไหวพริบดี มีความอดสาหะ วิริยะ มีความเสียสละ มีบุคลิกภาพดี และมีความเป็นประชาธิปไตย

2) มีความรู้และประสบการณ์ (Knowledge and experience) เป็นคุณสมบัติที่เกี่ยวกับงานในอาชีพของผู้บริหารโดยเฉพาะ เช่น มีความรู้ และประสบการณ์ มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของงาน และรู้เท่าทันเหตุการณ์

3) มีมนุษยสัมพันธ์ดี (Human relationship) ผู้บริหารจะต้องทำงานร่วมกับบุคคลทั้งนอกและในโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ ๆ คือ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความเสมอต้นเสมอปลาย ยกย่องชมเชย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความยืดหยุ่น เปิดเผยและเป็นกันเอง

4) มีคุณธรรมสูง (Virtue) คุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้บริหาร ให้ประพฤติแต่สิ่งที่ดีงาม ได้แก่ มีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความจงรักภักดี และมีศีลธรรม มีสุขภาพดี (Healthy) คือ มีสุขภาพกาย (Physical health) และ สุขภาพจิตดี (Mental health) สุขภาพจะเป็นเครื่องเสริมการปฏิบัติงานให้ถูกต้องและสม่ำเสมอ

สถาบันพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำหลักสูตร “ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ” โดยกำหนดคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ไว้ 6 ประการ คือ

1) การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ในเรื่องต่อไปนี้

(1) คุณธรรม จริยธรรมสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ

- (2) การบริหารบุคคลตามแนวคิดของศาสนา
- (3) การบริหารจัดการภูมิปัญญาไทย เพื่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม
- 2) การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ ในเรื่องต่อไปนี้
 - (1) การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้
 - (2) การจัดและใช้ระบบสารสนเทศและการสื่อสาร
 - (3) การจัดระบบเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - (4) การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ
- 3) การเป็นผู้นำด้านวิชาการ ในเรื่องต่อไปนี้
 - (1) การพัฒนาหลักสูตรเพื่อความเป็นเลิศ
 - (2) การพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้
 - (3) การพัฒนาครูตามแนวปฏิรูปการศึกษา
 - (4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
 - (5) การประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- 4) การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ ในเรื่องต่อไปนี้
 - (1) การบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - (2) ผู้บริหาร : ผู้นำการเปลี่ยนแปลง
 - (3) การบริหารความขัดแย้ง
 - (4) การวางแผนกลยุทธ์
 - (5) การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
 - (6) เทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่
- 5) การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน ในเรื่องต่อไปนี้
 - (1) การบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อชุมชนและสังคม
 - (2) การบริหารในบริบทที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม
- 6) การเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ในเรื่องการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นผู้บริหารมืออาชีพ

จากแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีคุณลักษณะเด่นด้านความเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ เช่น ผู้นำด้านการจัดระบบด้านวิชาการ ด้านการบริหารจัดการ ด้านสังคม และชุมชน ด้านการพัฒนาตนเอง ผสมผสานกันเพื่อบริหารสถานศึกษา ให้เป็นไปตามเป้าหมาย มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา เป็นบุคคลที่มีความรู้ ประสบการณ์ แสวงหาความรู้ใหม่ๆ มาปรับใช้ตลอดเวลา มีมนุษยสัมพันธ์ ควบคู่กับการ

มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความสามารถในการครองคน ครองคน และครองงาน พัฒนาคณะ พัฒนาคณะ และพัฒนางานให้ทันเหตุการณ์และทันสมัย มีอุดมการณ์ มีความเสียสละ เป็นประชาธิปไตย เป็นสิ่งที่จะต้องสร้างให้มีขึ้นในตัวผู้บริหาร

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่เอื้อต่อการจัดและบริหาร ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2545) ได้ประมวลคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ที่เอื้อต่อการจัดและบริหารการศึกษาตามแนว พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ดังนี้

1) ด้านสติปัญญา

- (1) มีความรู้ทางวิชาการ
- (2) มีความรู้วิชาเฉพาะ
- (3) มีความรู้วิชาชีพ
- (4) มีความรู้เรื่องการเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย
- (5) รู้กฎเกณฑ์และวินัยของสังคม
- (6) มีปฏิภาณไหวพริบดี
- (7) ทนต่อเหตุการณ์
- (8) เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- (9) เป็นผู้มีการตัดสินใจปัญหาที่ดี
- (10) เป็นผู้วิวิสัยทัศน์
- (11) มีความสามารถในการสื่อสาร
- (12) มีความพร้อมและความเข้าใจต่อเหตุการณ์
- (13) เป็นผู้บริหารและจัดการที่ดี
- (14) รู้จักมอบอำนาจและความรับผิดชอบแก่ผู้ที่เหมาะสม
- (15) มีความเข้าใจในศาสตร์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
- (16) เป็นผู้ตัดสินใจหรือวินิจฉัยสั่งการ
- (17) เป็นนักอุดมคติหรือเป็นผู้มีอุดมการณ์

2) คุณลักษณะทางกาย

- (1) เป็นผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรง
- (2) ร่างกายสง่าผ่าเผย
- (3) เป็นผู้ที่มีความอดทน
- (4) เป็นผู้ที่มีพลัง สามารถทำงานได้นาน โดยไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อย

(5) มีความเด็ดขาด เด็ดเดี่ยว มั่นคง อดทน

3) คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ

(1) ความทะเยอทะยาน

(2) ความเชื่อมั่นในตนเอง

(3) ความซื่อสัตย์

(4) ความมานะ

(5) ความมีจินตนาการ

(6) ความตื่นตัวอยู่เสมอ

(7) มีจริยธรรม

(8) มีน้ำใจเยือกเย็น

(9) ความเป็นผู้บรรลุมิติภาวะทางอารมณ์

(10) มีความรับผิดชอบ

(11) ความคล่องแคล่ว ว่องไว และตื่นตัวอยู่เสมอ

(12) รู้จักสร้างและระวังรักษามูลค่าคุณลักษณะของตนอยู่เสมอ

4) คุณลักษณะด้านการงาน

(1) ปฏิบัติกิจกรรมทางด้านวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหาร

การศึกษา

(2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการ

พัฒนาบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน

(3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้ศึกษาปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ

(4) พัฒนาแผนงานทางองค์กรให้สามารถปฏิบัติได้จนเกิดผลดี

(5) พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้น

เป็นลำดับ

(6) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

(7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ

(8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

(9) ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์

(10) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

(11) เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ

(12) สร้างโอกาสในการพัฒนาใช้ทุกสถานการณ์

5) คุณลักษณะทางสังคม

- (1) เป็นผู้มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- (2) เป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือ
- (3) เป็นผู้มีความรู้ทางสังคมดี
- (4) สามารถที่จะร่วมงานกับผู้อื่น
- (5) มีน้ำใจและถ่อมตน
- (6) มีความแนบเนียน
- (7) มีความยุติธรรม
- (8) ให้ผู้น้อยพบปะได้ง่าย
- (9) กินง่าย อยู่ง่าย ไม่ถือตัว เข้ากับคนทุกชั้นได้
- (10) ชมคนเป็น และขยันชม
- (11) ละเว้นการประพุดติชั่ว
- (12) เป็นผู้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม
- (13) เป็นสัญลักษณ์ขององค์กร
- (14) สร้างระบบบริหารและร่วมงานด้วยหลักการที่ดี
- (15) ความเป็นผู้ใหญ่มีใจกว้าง

2. ระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

2.1 การสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

จากปัญหาภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรง ซึ่งภาควิชาการและผู้ที่ได้รับผลกระทบเห็นว่า สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการหย่อนประสิทธิภาพ ของกลไกการบริหารกิจการบ้านเมือง การบริหารราชการ กำหนดนโยบายสาธารณะและการทุจริตประพุดติมิชอบในวงราชการ อันเป็นความรับผิดชอบของภาคราชการ ทั้งฝ่ายการเมือง และฝ่ายประจำ ขณะเดียวกันในภาคประชาชนอันเป็นพลังสำคัญ ก็มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความตื่นตัว และรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนตระหนักในสิทธิ และหน้าที่ของแต่ละฝ่ายเพิ่มขึ้น หากความอ่อนแอ และหย่อนประสิทธิภาพ ดังกล่าวไม่ได้รับการจัดการแก้ไขอย่างแท้จริงและรีบด่วน ทั้งอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อเศรษฐกิจสังคมและการเมืองประเทศยิ่งขึ้นอีกด้วย (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542)

คณะรัฐมนตรีมอบให้สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจและต่อมาคณะรัฐมนตรีมอบให้สำนักงาน ก.พ. นำผลการศึกษาและข้อเสนอแนะดังกล่าว มาจัดทำบันทึกเรื่องการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

22 พฤษภาคม 2542 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบกับข้อเสนอแนะให้ออกเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ

30 มิถุนายน 2542 นายกรัฐมนตรีลงนามในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542

10 สิงหาคม 2542 ประกาศระเบียบนี้ในราชกิจจานุเบกษา

11 สิงหาคม 2542 ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้กับหน่วยงานของรัฐ

2.2 เป้าหมายของการปรับปรุงการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

เป้าหมายของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีก็คือ การพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของทุกภาคในสังคม กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือมีจุดมุ่งหมายในการสร้างความเป็นธรรมในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับทุกภาคในสังคม ไม่ใช่ภาคใดภาคหนึ่ง (บรรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2542)

ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ของสังคมใหม่ โดยปรากฏใน “รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540” ซึ่งสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คือ ความพยายามในการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) สำหรับสังคมไทย โดยเน้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของภาครัฐมากขึ้น การประกันและคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ภาครัฐมีการบริหารการปกครองที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบโดยประชาชนมากขึ้น ดังนั้นภาครัฐในโลกประชาธิปไตยยุคใหม่ จึงมีเป้าหมายร่วมกัน 3 ประการ คือ

2.2.1 การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ การบริหารโดยมุ่งผลลัพธ์ที่เกิดกับประชาชน หรือผู้รับบริการ การปรับปรุงงานบริการให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ตามที่ประชาชนต้องการ และรายงานผลให้สาธารณชนทราบ มีความโปร่งใสในการตัดสินใจและในกระบวนการทำงาน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ร่วมแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการทำงาน รวมทั้งการให้ความสำคัญกับความประหยัด ความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ผู้บริหารจะบริหารงานอย่างคล่องตัว แต่ในขณะเดียวกันต้องรับผิดชอบต่อผลงานนั้น ๆ แทนการยึดมั่นในการทำงานให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ วิธีการ อย่างเดียวเช่นในอดีต

2.2.2 การปรับเปลี่ยนบทบาทของภาครัฐ ได้แก่ การเน้นงานหน้าที่หลัก ของ ภาครัฐ ซึ่งได้แก่การกำหนดนโยบายที่มองการณ์ไกล มีการบังคับใช้กฎหมายที่ให้ความเสมอภาค เป็นธรรม โดยกระจายงานให้บริการแก่ราชการส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และองค์กรบริหารอิสระ มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

2.2.3 การบริหารแบบพหุภาคี ได้แก่ การบริหารที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจ หรือร่วมปฏิบัติร่วมบริการเพื่อให้การบริหารและการบริการ สาธารณะเป็นที่พึงพอใจของประชาชน หรือผู้รับบริการ และเป็นการจัดระบบการบริหารแบบใหม่ ที่ไม่ผูกขาดหรือรวมศูนย์อำนาจแบบอดีต

2.3 กลยุทธ์ในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

เพื่อสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ให้เกิดขึ้นในทุกภาคของ สังคม จำเป็นต้องร่วมดำเนินการอย่างต่อเนื่องทั้งในระยะเฉพาะหน้า ระยะกลาง และระยะยาว โดย ต้องมีการปฏิรูปใน 3 ส่วน คือ

2.3.1 ภาครัฐ ต้องมีการปฏิรูปบทบาทหน้าที่ โครงสร้างและกระบวนการทำงาน ของหน่วยงานและกลไกการบริหารภาครัฐ ให้เป็นกลไกการบริหารทรัพยากรของสังคมที่โปร่งใส ซื่อตรง เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีสมรรถนะสูงในการนำบริการของรัฐที่มี คุณภาพไปสู่ประชาชน โดยเน้นการเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยมและวิธีทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ให้ ถือเอาประโยชน์ของประชาชนเป็นจุดมุ่งหมายในการทำงาน และสามารถร่วมทำงานกับประชาชน และภาคเอกชนได้อย่างราบรื่น

2.3.2 ภาคธุรกิจเอกชน ต้องมีการปฏิรูปและสนับสนุนให้หน่วยงานของเอกชน และองค์กรเอกชนต่าง ๆ มีกติกากการทำงานที่โปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ซื่อตรงเป็น ธรรมต่อลูกค้า มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีระบบตรวจสอบที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานการให้ บริการ ร่วมทำงานกับภาครัฐและประชาชนอย่างราบรื่นและไว้วางใจซึ่งกันและกัน

2.3.3 ภาคประชาชน ต้องสร้างความตระหนักตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคลถึงระดับ กลุ่มประชาสังคมในเรื่องสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจสังคมและการเมือง เพื่อเป็น พลังของประเทศที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการของการสร้างกลไกการบริหารกิจการ บ้านเมืองและสังคมที่ดี

2.4 แนวทางปฏิบัติในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

แนวทางที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน เพื่อจะให้เกิดกลไกการบริหารกิจการบ้าน เมืองและสังคมที่ดี มีดังนี้

2.4.1 สร้างความตระหนักร่วมกันในสังคม เพื่อให้เกิดกระบวนการสร้างสรรค์ กลไก การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

2.4.2 ออกกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น ๆ ที่จำเป็น รวมทั้งการ ดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

2.4.3 เร่งรัดให้เกิดการปฏิรูปการบริหารภาครัฐ และการปฏิรูปการศึกษา อย่างเป็น รูปธรรม

2.4.4 เร่งรัดแก้ไขปัญหาการทุจริตประทุมิชอบในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน

2.4.5 เร่งรัดสร้างมาตรฐานการดำเนินธุรกิจ

2.5 มาตรการในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เห็นควรใช้มาตรการ ดังต่อไปนี้

2.5.1 เร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่ง ทำความเข้าใจ และตระหนักถึงความ จำเป็น ที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการของระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ดังนี้

1) เร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งกำหนดแผน โครงการเพื่อปรับปรุง งานในความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว และรายงานผลการดำเนินการในรอบปี ต่อคณะรัฐมนตรีโดยให้สำนักงาน ก.พ. ให้คำแนะนำ ประสานงานและติดตามประเมินผล

2) ให้กรมประชาสัมพันธ์เป็นหน่วยงานหลักในการทำความเข้าใจ รมณรงค์ สร้างจิตสำนึกให้คนไทยเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการประสานการทำงานร่วมกันของภาครัฐ ภาค ธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน เพื่อสนับสนุนระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดีของ ประเทศไทย

3) กำหนดแนวทาง วิธีการ และขอบเขตการทำประชาพิจารณ์ในเรื่อง โครงการสาธารณะที่จะมีผลกระทบในวงกว้างต่อสังคม

2.5.2 เร่งรัดการดำเนินการเพื่อออกกฎหมายตามรัฐธรรมนูญให้เสร็จสิ้น โดยเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่จะจัดตั้งขึ้นตามมาตรา 89 ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นองค์กรสำคัญในการประสานความคิดและสร้างความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน เพื่อช่วยกันสร้างระบบบริหารกิจการ บ้านเมืองและสังคมที่ดีให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนต่อไป

2.5.3 เร่งรัดการดำเนินการตามแผนปฏิรูประบบการบริหารภาครัฐ เพื่อพลิกฟื้นให้ ภาครัฐเป็นพลังและอาวุธสำคัญในการนำชัยชนะมาสู่ประเทศ เพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศ ให้พัฒนาต่อไปอย่างแข็งแกร่งและยั่งยืน

2.5.4 เร่งรัดให้หน่วยงานให้เป็นไปตามหลักการและเจตนารมณ์ของพ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการดำเนินการ ของรัฐอย่างเปิดเผย โปร่งใส และเข้าถึงได้ง่าย

2.5.5 ส่งเสริมและกำกับให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งกำหนดแผนการสร้างความปลอดภัย และป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบในระบบราชการ และรายงานผลการดำเนินการในรอบปีต่อคณะรัฐมนตรี

2.5.6 สนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบในวงราชการให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

2.5.7 ให้กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง และหน่วยงานของรัฐอื่น ที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานของธุรกิจเอกชน ส่งเสริมสนับสนุนระบบเศรษฐกิจเสรี โดยอาศัยกลไกตลาดให้ความคุ้มครองผู้บริโภค ส่งเสริมให้มีมาตรฐานที่ดีในการดำเนินธุรกิจ

3. หลักธรรมาภิบาล

3.1 ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาล เป็นหลักการบริหารจัดการที่ดี เพราะมีการปรับวิธีคิด วิธีการบริหารราชการของประเทศไทยใหม่ทั้งระบบ โดยกำหนดเจตนารมณ์ของแผ่นดินขึ้นมาเพื่อทุกคนทุกฝ่ายในประเทศร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันจัดการ ร่วมกันรับผิดชอบ แก้ปัญหา พัฒนา นำพาแผ่นดินนี้ไปสู่ความมั่นคง ความสงบสุข สันติสุข มีการพัฒนาที่ยั่งยืนและก้าวไกลดังพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ที่ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” หลักธรรมาภิบาล จึงตั้งอยู่บนรากฐานของความถูกต้อง ดีงาม มั่นคง หรือธรรมาธิปไตย ที่มุ่งให้ประชาชน สังคมระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ชุมชนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การบริหารจัดการ การบริหารในทุกระดับ ปรับวัฒนธรรมขององค์การภาครัฐใหม่ เพราะระบบราชการที่แข็งตัวเกินไป ทำให้ไม่มีประสิทธิภาพและขาดความชอบธรรม กฎเกณฑ์เข้มงวด ช่องทางการสื่อสารขาดตอน รัฐไม่สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ได้ถูกต้อง ทำให้เกิดความขัดแย้ง ช่วงชิงอำนาจและความล้มเหลวของระบบราชการและรัฐบาล จึงทำให้ความคิดเกี่ยวกับ Government เปลี่ยนไป กลักลับกลายเป็น Governance ที่ทุกภาคส่วนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วม กล่าวคือ

ผลประโยชน์ร่วมกันได้กระทำลงไปหลายทาง มีลักษณะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้น และต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานประโยชน์ที่หลากหลายและขัดแย้งกันได้

อาจสรุปได้ว่าหลักธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ดังนี้

3.2.1 หลักนิติธรรม

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2544 : 15) ให้ความหมายหลักนิติธรรม หมายถึง การตรวจกฎหมายที่ถูกต้อง เป็นธรรม การบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย การกำหนดกฎ กติกา และการปฏิบัติตามกฎ กติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัดโดยคำนึงถึง สิทธิเสรีภาพ ความยุติธรรมของสมาชิก ซึ่งในระดับองค์กร หมายถึง กฎ กติกา ที่ใช้ในการบริหารงานภายใน เช่น การมาทำงานหรือเข้าประชุมตรงต่อเวลา การให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาค

ทิพาวดี เมฆสวรรค์ (อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2544 : 28-29) กล่าวว่า หลักนิติธรรม คือ การใช้กฎเกณฑ์หรืออำนาจอย่างชอบธรรม เป็นกติกาที่มีเหตุมีผล เจ้าหน้าที่ของรัฐรู้กฎเกณฑ์ และเจตนาที่จะให้เป็นธรรม เมื่อเกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นได้ดำเนินการแก้ไข หรือปล่อยปละให้เป็นธรรมอย่างนั้นต่อไป ซึ่งแนวทางในการปฏิบัติตามหลักนิติธรรมตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2542 ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีได้ให้แนวทางไว้ ดังนี้

1) ให้ผู้บริหารกำหนดเป็นนโยบายให้หน่วยงาน และข้าราชการในสังกัดดำเนินการยกย่องหรือตรวจสอบร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติใด ๆ ที่ถือปฏิบัติอยู่ ให้มีความสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ตามระเบียบ และให้ปรับปรุงแก้ไขกรณีที่พบว่ามีความไม่สอดคล้องกับหลักดังกล่าว

2) ในการร่างหรือแก้ไขกฎหมายฯ ให้กำหนดเป็นนโยบายให้มีการปรึกษาหารือ หรือให้ความเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแล้วแต่กรณีก่อน

3) อาจให้มีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเป็นกลางทำหน้าที่ปรับปรุงกระบวนการขั้นตอน และวิธีการออกกฎหมายของส่วนราชการ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2544 : 36) กำหนดแนวปฏิบัติของหลักนิติธรรม คือ เผยแพร่ความรู้เรื่อง กฎ ระเบียบของหน่วยงานแก่ผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป สร้างจิตสำนึกเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในการใช้ ทบพวน ปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกระบวนการ ด้วยความเป็นธรรม

สรุปได้ว่า หลักนิติธรรม หมายถึง การมีกรอบของกฎหมายที่เป็นธรรม สำหรับกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคม และมีการบังคับใช้อย่างยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึง สิทธิมนุษยชน และเป็นกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนซึ่งสมาชิกในสังคมต้องมีความเข้าใจ

3.2.2 หลักคุณธรรม

1) คุณธรรม (Morality) แปลว่า สภาพของคุณงามความดี คือ ธรรมที่เป็น คุณความดีงาม สภาพที่เกื้อกูล (ธีรศักดิ์ อัครบวร 2542 : 34)

ธีรศักดิ์ อัครบวร (2542 : 90) อธิบายคุณธรรมว่า หมายถึง คุณสมบัติ ฝ่ายดี เป็นที่ตั้งหรือเป็นประโยชน์แก่สันติภาพ สันติสุข จึงต้อง อบรมโดยเฉพาะให้เกิดขึ้นอย่าง เหมาะสม

ธีรศักดิ์ อัครบวร (2542 : 108-109) อธิบายคุณธรรมมีความหมาย คือ เป็นภาวะทางจิตใจที่ว่าบางพฤติกรรมเป็นสิ่งถูกต้องที่ควรทำและเป็นที่ยอมรับ บางพฤติกรรมเป็น สิ่งที่ผิดหรือเลวเป็นระบบของลักษณะการประพฤติและคุณค่าที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของคนส่วน ใหญ่ ซึ่งโดยทั่วไปเป็นที่ยอมรับกันในสังคม

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ พลเรือน. 2544 : 36) ให้ความหมาย หลักคุณธรรม และความชอบธรรม (Responsiveness and Political Legitimacy) หมายถึง ผู้ที่เข้ามาบริหารประเทศเป็นไปตามกระบวนการที่มีความชอบ ธรรมและต้องมีคุณธรรมและยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ได้กำหนดแนวปฏิบัติตามหลักคุณธรรม ได้แก่

(1) กำหนดจรรยาบรรณของหน่วยงานและของข้าราชการ
 (2) จัดให้มีระบบการร้องเรียนในการให้บริการของหน่วยงาน
 (3) รณรงค์ให้มีการใช้หลักคุณธรรมอย่างกว้างขวาง และจริงจังในทุก ระดับ จากระดับบริหารถึงระดับปฏิบัติทุกคน

(4) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความมีคุณธรรมของหน่วยงาน ตลอดจน ประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อต่าง ๆ ของหน่วยงานเพื่อสร้างจิตสำนึกในเรื่องนี้

(5) สร้างระบบเครือข่ายการส่งเสริมหลักคุณธรรมระหว่างหน่วยงาน และ กลุ่มสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2544: 16) ให้ความหมาย หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไป พร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต จนเป็นนิสัยประจำชาติ ในระดับองค์กรเจ้าหน้าที่จะต้องปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพให้ความ ยุติธรรมแก่ประชาชน ข้าราชการปฏิบัติตามข้อบังคับสำนักงานข้าราชการพลเรือน ว่าด้วย

จรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2537 คือ มีจรรยาบรรณต่อตนเอง หน่วยงาน ผู้ร่วมงาน ประชาชน และสังคม การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณในตัวนักเรียน จึงเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหารการศึกษา ครู อาจารย์ เพื่อให้เพียบพร้อม "ความรู้คู่คุณธรรม" มีจริยธรรมในวิชาชีพในอนาคต

ปราชญา กล้าผจญ (2544 : 31) ได้กล่าวถึง คุณธรรมนักบริหาร ที่ควรนำหลักธรรมของศาสนามาเปรียบเทียบเพื่อจักได้นำไปใช้เพื่อความเป็นผู้ที่สามารถทำงานได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์เป็นผู้นำที่ดี มีคุณธรรมประจำใจ หลักธรรมต่าง ๆ มีโลกธรรม 8 ประการ ได้แก่ ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข เสื่อมลาภ เสื่อมยศ ทุกข์ นินทา ธรรมมีอุปการะมาก ได้แก่ สติ และสัมปชัญญะ ธรรมทำให้งาม ได้แก่ ขันติ คือความอดทน และโสรัจจะ คือความสงบเสงี่ยม ธรรมคุ้มครองโลก ได้แก่ หิริ ความละอายต่อบาป และโอตปปะ การเกรงกลัวต่อบาป ผู้ฝึกฝนให้มีหิริโอตปปะอยู่เสมอ จะอยู่ในสังคมรอดปลอดภัย ชีวิตเป็นสุข ธรรมของคนดี ได้แก่ สัมปรีติธรรม แยกเป็น 7 ประการ ได้แก่ รู้เหตุ (ความจริงหลักเกณฑ์แห่งเหตุผลและรู้หลักการที่ทำให้เกิดผล) รู้ผล (ความมุ่งหมาย) รู้จักตน (ขีดความสามารถสติปัญญาตน เจียมตน ถ่อมตน แสวงหาความรู้ประสบการณ์เพิ่มเติม) รู้จักประมาณ (ความพอดี ประพฤติตนพอดี สมฐานะ เป็นอยู่อย่างพอดี) รู้จักกาล (เวลาที่เหมาะสม ตรงต่อเวลา ทันเวลา เห็นคุณค่าของเวลาใช้เวลาเหมาะสม) รู้จักชุมชน (รู้จักว่าจะแสดงกิริยาอาการอย่างไรต่อที่ประชุม) รู้จักบุคคล (ความแตกต่างบุคคล เรียนรู้อุปนิสัยใจคอ ปฏิบัติต่อคนอื่นอย่างเหมาะสมเสมอ) ธรรมที่ทำให้เจริญ (วุฒิธรรม) มี 4 ประการคือ 1. คบหาสัตบุรุษสังสรรค์เสวนากับคนดี 2. ฟังสัทธรรมเอาใจใส่ในการศึกษาเล่าเรียน หาความรู้จริงในวิชาการต่าง ๆ 3. ทำใจให้แยกคายคิดหาเหตุผลโดยถูกวิธี 4. ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ธรรมของคู่ชีวิต (สมชีวิธรรม) มี 4 ข้อ คือ 1. สมศรัทธา มีศรัทธาความเชื่อเลื่อมใสในแนวเดียวกัน มีความคิดเห็นไปในทำนองเดียวกัน 2. สมศีลา เป็นคนดี อยู่ในศีลในธรรมเสมอ 3. สมจาคา มีนิสัยในการบริจาคเสมอ ชอบทำบุญทำทาน 4. สมปัญญามีปัญญาเสมอกัน ธรรมที่ทำให้เกิดประโยชน์ (ทิฏฐธัมมิกัตถประโยชน์) มี 4 ข้อ ได้แก่ 1. อุปรานสัมปทา ทำมาหาทรัพย์ไว้ใช้สอย ด้วยการประกอบอาชีพ 2. อารักขสัมปทา รักษาทรัพย์ที่หามาได้ด้วยการใช้จ่ายอย่างประหยัด 3. กัลยาณมิตรดา คบคนดีเป็นมิตร 4. สมชีวิตา ดำรงชีวิตอยู่อย่างสมฐานะทางเศรษฐกิจของตนมีความพอดีมีความประหยัด

คุณธรรมที่พึงประสงค์ของครูไทย : อริยมรรค ได้แก่ สัมมาทิฎฐิ (การเห็นชอบ) สัมมาสังกัปปะ (คำริชอบ) สัมมาวาจา (พูดจาชอบ) สัมมากรรมันตะ (ทำการงานชอบ) สัมมาอาชีวะ (เลี้ยงชีวิตชอบ) สัมมาวายามะ (เพียรชอบ) สัมมาสติ (ระลึกชอบ) สัมมาสมาธิ (ตั้งใจมั่นชอบ)

ธีรศักดิ์ อัครบวร (2542 : 119-120) ได้สรุปความสำคัญของคุณธรรมผู้ประกอบวิชาชีพครู 4 ด้าน คือ

(1) ด้านตัวครูมีความเจริญก้าวหน้า มั่นคงในอาชีพ ได้รับยกย่องสรรเสริญ เป็นที่เคารพเชื่อฟังของศิษย์มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ครอบครัวมีความอบอุ่น มั่นคงฐานะทางเศรษฐกิจ

(2) ด้านสถาบันวิชาชีพครูทำให้ชื่อเสียงของคณะครูเป็นที่ศรัทธาเลื่อมใส ของประชาชน งานวิชาชีพครูมีความเจริญก้าวหน้า สถานศึกษาได้รับการพัฒนาเต็มที่จากความร่วมมือช่วยเหลือจากประชาชน

(3) ด้านสังคมและชุมชนคือสมาชิกของสังคมเป็นคนดี มีคุณธรรมสูง รู้สิทธิหน้าที่อย่างถูกต้อง สังคมมีสันติสุข ได้รับการพัฒนาเจริญก้าวหน้าทุกด้าน

(4) ด้านความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของชาติ เพราะได้รับการอบรมสั่งสอนจากครูอาจารย์ ให้มีความรู้ความเข้าใจ ปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสม

ทิพาวดี เมฆสวรรค์ (อ้างถึงใน สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. 2543 : 10-11) กล่าวถึงหลักคุณธรรมในการบริหารงาน หมายถึง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความชอบธรรม โดย เฉพาะความชอบธรรมในการบริหารงานบุคคล ไม่เล่นพรรคเล่นพวก ไม่มอบหมายงานแบบเลือกปฏิบัติ ประเมินผลงานแบบไม่มีเหตุไม่มีผล ทำงานตามอำเภอใจ การทำงานต้องยึดหลักคุณธรรมการรักษาสิทธิและหน้าที่ต้องมีความฉลาดในการใช้อำนาจคุณธรรมของครู หมายถึง คุณสมบัติที่เป็นความดี ความถูกต้องเหมาะสมซึ่งมีอยู่ภายในจิตใจของผู้เป็นครูและเป็นแรงผลักดันให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูกระทำหน้าที่ครูได้อย่างสมบูรณ์ และหลักคุณธรรมในการบริหารงาน หมายถึง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความชอบธรรมในการบริหารงานบุคคล

2) จริยธรรม (Ethics)

ธีรศักดิ์ อัครบวร (2542 : 110-111) ให้ความหมายสรุปว่า คือสิ่งที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติหรือกฎที่ควรปฏิบัติในทางที่ดีที่ควรกระทำ เพื่อให้เกิดสิ่งที่ดีหรือมีสันติสุขในสังคมในการเทศนาสั่งสอนของพระสงฆ์ในศาสนาพุทธมีสองแบบ คือ เทศนาธรรม และเทศนาจริยะ โดยจำแนกลักษณะเชิงจริยธรรมของมนุษย์เป็น ความรู้เชิงจริยธรรม ทศนคติเชิงจริยธรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม พฤติกรรมเชิงจริยธรรม ซึ่งคุณธรรมกับจริยธรรมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน คือคุณธรรม เป็นธรรมฝ่ายดีที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคล การแสดงออกของคุณธรรมให้ประจักษ์นั้นเรียกว่า จริยธรรม

ปราชญา กล้าผจญ (2542 : 139) ได้กล่าวนำว่า "ชื่อกินไม่หมด คค กินไม่นาน" นักธุรกิจต้องมีจริยธรรมทางธุรกิจ ชื่อตรงต่อลูกค้า ชื่อตรงต่อการประกอบกิจการ ของคน ชื่อตรงต่อการเสียภาษีอากรให้แก่รัฐ หากคิดคดทรยศต่อวิชาชีพในธุรกิจของตนเอง ย่อม ไม่ประสบความสำเร็จในการทำธุรกิจ

3) จรรยาบรรณ (Moral Codes)

ธีรศักดิ์ อัครบวร (2542: 111-112) ให้ความหมายจรรยาบรรณ หมายถึง ความประพฤติที่ผู้ประกอบวิชาชีพต่าง ๆ กำหนดขึ้นเพื่อรักษาชื่อเสียงเกียรติคุณของวิชาชีพนั้น ๆ โดยบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร จึงเป็นกฎเกณฑ์ที่พึงปฏิบัติ เป็นกฎที่ทุกคนต้องปฏิบัติตาม หากฝ่าฝืนจะถูกรังเกียจหรือต่อต้าน อันเป็นการลงโทษทางสังคม ซึ่งวิชาชีพชั้นสูงหลายสาขา อาชีพมักมีกฎหมายรองรับด้วย ฉะนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพคนใดผิดจรรยาบรรณ จึงต้องถูกลงโทษ ตามกฎหมายด้วย

ปราชญา กล้าผจญ (2544 : 183) ได้ให้ความหมายจรรยาบรรณ หมายถึง การศึกษาอย่างเป็นระบบของศาสตร์และปรัชญาที่ว่าด้วย ความประพฤติหน้าที่ความ รับผิดชอบ และคุณพินิจที่มีพื้นฐานอยู่บนศีลธรรมวิชาชีพและการที่จะบอกว่าการกระทำเช่นไรผิด ถูก จรรยาบรรณ ขึ้นอยู่กับความเชื่อทางศาสนา ปรัชญาส่วนตัว และเจตจำนงส่วนบุคคล และ มาตรฐานจะทดสอบว่าสิ่งที่เราคิด พูด ทำ มีจรรยาบรรณหรือไม่ การประกอบอาชีพเป็นข้าราชการ เน้นที่กระบวนการทำงาน วิธีการทำงานเป็นวิชาชีพนิยม ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นระบบ ราชการ ได้แก่

- (1) ต้องใช้องค์ความรู้ที่เป็นระบบหรือทฤษฎี
- (2) ต้องมีศักดิ์ศรีเป็นที่ยอมรับของสังคม
- (3) ต้องมีความรอบรู้ในสิ่งที่ตนกำลังปฏิบัติอยู่ หรือ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
- (4) ต้องมุ่งให้บริการแก่ลูกค้าที่มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพและราคาที่เป็นธรรม
- (5) ต้องมีคว้งอิสระทางวิชาชีพ ไม่ถูกแทรกแซงจากภายนอก

สรุปได้ว่า หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต จนเป็นนิสัยประจำชาติ

3.2.3 หลักความโปร่งใส

เกียรติยศ เอี่ยมคงเอก (2546: 29) ได้กล่าวว่า ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติทุกระดับต้องสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันอย่างโปร่งใส สามารถหาหนทางแก้ไขที่ดีกว่าและทันสถานการณ์ การเชื่อมั่นในหลักของธรรมาภิบาล จึงต้องเน้นการมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมิน สร้างให้คนในพื้นที่มีส่วนร่วมและรู้สึกเป็นเจ้าของ

ทิพาวดี เมฆสวรรค์ (อ้างถึงใน สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. 2543:

11) กล่าวถึงหลักความโปร่งใสไว้ว่า หมายถึง การทำงานแบบตรงไปตรงมา ชี้แจงได้ ตอบคำถามได้ ขอเหตุผล ขอข้อมูลเราให้ได้ เปิดเผยได้ จนถึงประชาชนต้องการรับฟังเหตุผลต่าง ๆ เราให้ได้ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2544 : 29) กำหนดแนวปฏิบัติในหลักความโปร่งใสไว้ คือ

- 1) ผู้บริหารกำหนดเป็นนโยบายให้มีการปรับปรุงกลไกการทำงานของข้าราชการให้เน้นการปฏิบัติงานโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์
- 2) ผู้บริหารทบทวนขั้นตอนและกฎระเบียบเกี่ยวกับการอนุมัติ อนุญาต ให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีตัวชี้วัดที่ชัดเจน และมีผู้รับผิดชอบในทุกขั้นตอน
- 3) ผู้บริหารปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างราชการใสสะอาด เช่น จัดทำแผนการสร้างความโปร่งใสในกระบวนการทำงานทุกขั้นตอน รวมทั้งแผนการป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบในหน่วยงานของตนแนวปฏิบัติ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2544 : 37) ได้เสนอไว้คือ ดำรงความเห็นของผู้เกี่ยวข้องในภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาชนเกี่ยวกับความโปร่งใสที่ต้องการได้รับจากหน่วยงาน สร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส สร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงาน กระตุ้นและผลักดันให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารและมีระบบให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ปรับปรุงระบบสารสนเทศ และระบบการจัดเก็บเอกสารให้สะดวกต่อการสืบค้น และเผยแพร่แก่สาธารณชน จัดทำประกาศและคู่มือการขอรับบริการสำหรับประชาชน โดยระบุขั้นตอน และระยะเวลาการให้บริการที่ชัดเจน มีระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล รับฟังความเห็นประชาชน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2544 : 9) กล่าวถึงหลักความโปร่งใส หมายถึง การมีระบบการทำงานที่เปิดเผยที่สนใจ สามารถตรวจสอบ และติดตามผลได้ ซึ่งรวมถึงมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา และมีกระบวนการให้ประชาชนสามารถตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

สรุปได้ว่า หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส ซึ่งในระดับองค์กรมีความโปร่งใสในการตัดสินใจ ในการบริหารงาน เงิน คน มีการสื่อสารที่ดี

3.2.4 หลักการมีส่วนร่วม

เจมส์ คัดด์ ปิ่นทอง (2527 : 3) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า เป็นการเข้าร่วมกิจกรรมของชาวบ้านตามที่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนจัดขึ้น และชาวบ้านเป็นผู้เสนอ โดยมีการเข้าร่วมหลายระดับ เช่น การเข้าร่วมฟังเฉย ๆ ฟังและออกความคิดเห็น ตลอดจนเข้าร่วมในการวางแผน และมีผู้เข้าร่วมตั้งแต่ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน และชาวบ้านทั่วไป

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2526 : 6) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำสนับสนุน และการสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชน ทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชมรม สมาคม และองค์การต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528: 3-5) ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนต้องครอบคลุมในประเด็นต่อไปนี้

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ครอบคลุมถึง การสร้างโอกาสที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนของชุมชนและสังคมได้ร่วมกิจกรรม ซึ่งนำไปสู่กระบวนการพัฒนาและเอื้อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

2) การมีส่วนร่วมของประชาชน สะท้อนให้เห็นถึง การเข้าไปเกี่ยวข้อง โดยความสมัครใจ และเป็นประชาธิปไตยในการตัดสินใจ เพื่อกำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบาย การวางแผนการดำเนิน โครงการและการแบ่งสรรประโยชน์ จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

3) การมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างส่วนที่ประชาชนลงแรง และทรัพยากร เพื่อการพัฒนากับประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนลงแรงดังกล่าว

4) ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจผิดแผกแตกต่างกันไปตามสภาพเศรษฐกิจของประเทศ นโยบาย และโครงสร้างการบริหาร รวมทั้งลักษณะทางเศรษฐกิจของประชาชนการมีส่วนร่วมของประชาชน มิได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการ แต่เป็นปัจจัยสำคัญในการประกันให้เกิดกระบวนการพัฒนาที่มุ่งเอื้อประโยชน์ต่อประชาชน การมีส่วนร่วมของชุมชน

เขาวลัทธิณี เรือรเชาวน์ กล่าวถึงทฤษฎีของ รุสโซ่ (ม.ป.ป: 1-4) ได้อธิบายไว้ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมต้องอยู่บนพื้นฐานของเสรีภาพ การตัดสินใจว่าจะเลือกในการมีส่วนร่วมหรือไม่ ที่สำคัญจะต้องไม่มีใครเป็นนายใคร หรือเป็นนายแห่งชีวิตใคร

2) กระบวนการมีส่วนร่วมนั้น จะต้องอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคและความสามารถพึ่งพาตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดความตระหนักรู้ในความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ส่วนการมีส่วนร่วมทางจิตวิทยา รูสโซ (Rousscau) ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า "การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทำให้เกิดขึ้นได้ โดยการสร้างสถานการณ์ให้เกิดการมีส่วนร่วมในกลุ่มบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ" การทำให้สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมการตัดสินใจ การเกิดความรู้สึกผูกพันต่อกิจกรรมหรือเรื่องนั้น ๆ และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจะทำให้บุคคล กลุ่มชุมชนเกิดความรู้สึกว่าตนเองได้ลงทุนให้ความคิดเห็นตัดสินใจ และอุทิศพลังงานทุกอย่างเพื่อให้ได้มา ซึ่งวิธีการแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของตน ซึ่งเทคนิคในการก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมได้แก่ การกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจหรือการให้แรงเสริม

การมีส่วนร่วมในทางจิตวิทยา จึงประกอบด้วย

- 1) การตัดสินใจ (decision-making)
- 2) การเกิดความรู้สึกผูกพันต่อกิจกรรมหรือเรื่องนั้น ๆ (commitment)
- 3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (behavioral component)

การมีส่วนร่วมจึงเป็นการที่บุคคลได้เข้าร่วมในการแสดงความคิดเห็นร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมเสียสละเวลา แรงงาน วัสดุ อุปกรณ์และอื่น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องของจิตใจและอารมณ์ของบุคคล ดังนั้น การมีส่วนร่วมควรทำด้วยความสมัครใจ และตั้งอยู่บนพื้นฐานความเสมอภาค ซึ่งการให้สมาชิกเข้ามามีส่วนในการปฏิบัติอย่างแท้จริงจะทำให้บุคคล ชุมชน เกิดความรู้สึกว่าตนเองได้ลงทุนมีความผูกพัน และอุทิศพลังงานทุกอย่างเพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ

สนิท สุทนต์ (2544: 21-22) กล่าวถึง องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ มีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

- 1) บุคคล ได้แก่ ผู้ปกครอง ประชาชนในชุมชน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- 2) องค์กร ได้แก่ หน่วยงาน สถานศึกษา ชุมชน หมู่บ้านและสถานที่สำคัญ

ในท้องถิ่น

3) กิจกรรม ได้แก่ งานหรือโครงการ กลุ่มกิจกรรมที่ประชาชนจัดทำร่วมกันในลักษณะริเริ่ม ร่วมค้นหา ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติการ ร่วมใน

ผลประโยชน์และร่วมคิดตาม ประเมินผล การก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมจะต้องมีเครือข่ายในการติดต่อประสานงานกัน โดยจะต้องมีกิจกรรมกลุ่มที่แตกต่างกันออกไป

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2544 : 37) ได้เสนอตัวอย่างแนวปฏิบัติหลักความมีส่วนร่วมคือ

1) ปรับปรุง กฎ ระเบียบ และกลไกการให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม

2) กระจายอำนาจการบริหารงานในหน่วยงานหรือสู่ท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

3) รมรงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกเรื่องการมีส่วนร่วมแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน

4) สร้างหลักประกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้มีส่วนร่วม

ธีรภัทร เจริญศรี (2542: 13) กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและผู้นำชุมชนนี้ หากจัดให้เหมาะสมแล้วจะเป็นประโยชน์อย่างมาก ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้จะได้รู้ว่า ประชาชนและบุคลากรของตบต้องการอะไร จากระบบการศึกษาและอะไรในระบบที่มีอยู่แล้ว ประชาชนไม่ต้องการเป็นการลดความสูญเสียทางการศึกษา จะก่อให้เกิดความรู้สึกมีอำนาจ มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของโรงเรียน ทำให้เกิดพลังในการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วมทำให้มีโอกาสดำเนินการด้านการศึกษาอย่างเต็มที่ และมีการนำทรัพยากรในท้องถิ่นไปใช้ในการจัดการศึกษามากขึ้น ประชาชนในชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นอย่างดี โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตรงตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งจะส่งผลถึงนักเรียนต่อไป ซึ่งโรงเรียนกับชุมชนจะมีความสัมพันธ์กันดีขึ้น

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542) ได้วิเคราะห์สาระสำคัญของธรรมาภิบาลไว้เป็นลักษณะ หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจอย่างมีความเท่าเทียมกันสามารถดำเนินการได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยใช้สิทธิผ่านกลุ่มผู้แทนราษฎร การให้เสรีภาพแก่สื่อมวลชน และการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ของสาธารณชน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน 2544 : 7) การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนมีประโยชน์อย่างมาก กล่าวคือ โรงเรียนจัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาตรงตามความต้องการชุมชน ชุมชนเข้าใจแนวทางการบริหารงานของโรงเรียนและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนร่วมกัน ทำให้โรงเรียนเป็นของชุมชน ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ซึ่งจะส่งผลถึงความร่วมมือในการจัดการศึกษาของโรงเรียนต่อไป

สรุปได้ว่า หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศการ ใต้สวนสาธารณะ

การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ ซึ่งในระดับองค์กรจะต้องมีการวางระบบ การรับฟังความคิดเห็นและการรับเรื่องราวร้องทุกข์ ที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารภายในด้วย

3.2.5 หลักความรับผิดชอบ

ทิพาวดี เมฆสวรรค์ (อ้างถึงใน สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. 2543 :

11) ได้กล่าวถึงหลักความรับผิดชอบไว้ว่า ต้องใช้ควบคู่กับหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส คือ รับผิดชอบต่อตนเอง ปฏิบัติหน้าที่ต่อตนเองด้วยความตรงไปตรงมามีเหตุผล ไม่โกงแม้แต่นาทีเดียวของราชการเป็นความรับผิดชอบต่อตนเองในการรักษาเวลา ต่อมาคือ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา มีผลงานจนถึงสุดท้าย รับผิดชอบต่อสังคม มีความรับผิดชอบต่อประชาชน ในฐานะข้าราชการต้องโยงความรับผิดชอบต่อเราไล่ไปจนถึงสังคมให้ได้ และทุก ๆ งานของราชการสามารถโยงได้ทุกงาน

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2544 : 8) ให้ความหมาย หลักความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึงการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ที่มีต่อผู้รับบริการ ผู้รับประโยชน์และความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสาธารณชนในการตอบสนองความต้องการของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมอย่างเป็นธรรม มีความพร้อม และสามารถที่จะให้ถูกตรวจสอบและวัดผลการดำเนินงานได้

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2544 : 38) ให้ความหมายหลักความรับผิดชอบว่า หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลดีและเสียจากการกระทำของตน ซึ่งในระดับองค์กรมีการกำหนดโครงสร้างและระบบการใช้อำนาจรัฐใหม่ มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจลงสู่ระดับล่าง เพื่อให้ความรับผิดชอบในทุกระดับมีความชัดเจนมีรายงานประจำปี รายงานผลการปฏิบัติงานที่มีตัวชี้วัดความสำเร็จณรงค์ให้ประชาชนรับผิดชอบด้วย โดยได้เสนอตัวอย่างแนวปฏิบัติในหลักความรับผิดชอบ คือ

- 1) ให้ผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างที่ดี มีมาตรฐานหรือข้อกำหนดกับความประพฤติ
- 2) สร้างความสำนึกเรื่องความรับผิดชอบของตนเอง (self-accountabilty) เช่น ใช้การมีส่วนร่วม ระบบการตรวจสอบ ระบบประเมินผลแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
- 3) ส่งเสริมผู้มีความรู้ความสามารถ โดยใช้ระบบการให้รางวัล และระบบจูงใจอื่น ๆ

สรุปได้ว่าหลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา

3.2.6 หลักความคุ้มค่า

ทิพาวดี เมฆสวรรค์ (อ้างถึงใน สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. 2543 : 11) กล่าวถึงหลักความคุ้มค่าคือ การใช้ทรัพยากรตั้งแต่เวลา วัสดุสิ่งของต่าง ๆ เงินใจ การใช้สมองของคนเราอย่างคุ้มค่าหรือไม่ เพื่อให้งานของเรามีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และสามารถสำคัญที่สุดไม่ทุจริต

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542) ได้วิเคราะห์สาระสำคัญของธรรมาภิบาลไว้เป็นคุณลักษณะของหลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยตรงทำให้คนไทยมีความประหยัด ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ให้สมบูรณ์ ยั่งยืน ซึ่งผู้บริหารในระดับองค์กรต้องทบทวนงานในความรับผิดชอบทั้งหมด เพื่อพิจารณาถ่ายโอนงานที่ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาชนทำได้มีประสิทธิภาพสูงกว่าออกไป เลื่อนนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้และพัฒนาความสามารถของเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเน้นหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล หมายถึง การมีกระบวนการและวิธีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตและผลลัพธ์ที่ตรงกับความต้องการและคุ้มค่ากับงบประมาณที่ใช้ไป และมีวิธีการบริหารการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2544 : 38) ได้เสนอตัวอย่างแนวปฏิบัติหลักความคุ้มค่าดังนี้

- 1) สร้างจิตสำนึกแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในการประหยัดการใช้ทรัพยากร
- 2) ลดขั้นตอนการให้บริการ / การทำงาน
- 3) ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อลดต้นทุน / เพิ่มผลผลิต
- 4) กำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการทำงาน
- 5) มีระบบติดตามประเมินผลเพื่อเปรียบเทียบความคุ้มค่าในการ

ดำเนินการ

- 6) มีระบบการรายงานผลที่สอดคล้องกับระบบการประเมินผล
- 7) ใช้เทคนิคการบริหารงานแบบใหม่สำหรับบางงานที่หน่วยงานไม่ต้องทำเอง

สรุปได้ว่า หลักความคุ้มค่าจึง หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรที่มี จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยความประหยัด มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล ได้ผลผลิตมี คุณภาพคุ้มค่าต่อการลงทุนเกิดผลคืออย่างยั่งยืน

3.3 วาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล และการป้องกันการทุจริต และประพฤติ มิชอบในภาครัฐ

สุรยุทธ จุลานนท์ (2549) รัฐบาลซึ่งมีพลเอกสุรยุทธ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศเจตนารมณ์ในคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 ในการแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง รวมถึงปัญหาความเสื่อมศรัทธาในการบริหารราชการแผ่นดิน ทำให้มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะฟื้นฟู ระบบคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน ตลอดจนเปิดให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และการขับเคลื่อนการบริหารราชการแผ่นดินตามปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง

วาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล และการป้องกันการทุจริตและประพฤติ มิชอบในภาครัฐเป็นไปเพื่อทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ ศรัทธา และไว้วางใจในการบริหาร ราชการแผ่นดินของรัฐบาล และหน่วยงานภาคราชการ รวมถึงตัวข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในทุก กระดับ โดยเฉพาะการใช้อำนาจรัฐและการใช้จ่ายเงินแผ่นดินทั้งนี้ การบริหารราชการแผ่นดินจะต้อง เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ

สำหรับวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล และการป้องกันการทุจริตและ ประพฤติมิชอบในภาครัฐนี้ มีสาระครอบคลุมยุทธศาสตร์และมาตรการต่าง ๆ อย่างสมดุล ทั้งใน ส่วนของรูปแบบการผลักดันให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายและประมวลจริยธรรม/ จรรยาบรรณอย่าง จริงจัง (Compliance – based approach) และรูปแบบการเสริมสร้าง กระตุ้น ยกระดับ ให้หน่วยงาน ภาคราชการและตัวข้าราชการเกิด “ความเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” โดยเฉพาะการเตรียมตัวและ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถไตร่ตรองใช้เหตุผลอย่างรอบคอบ มีการปฏิบัติราชการได้อย่าง เหมาะสม กล้าเผชิญกับสิ่งที่ได้ตัดสินใจและกระทำไป ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ดูแลป้องกันรักษา ปกป้องไม่ให้เกิดการปฏิบัติราชการ หรือการปฏิบัติตนเกิดความเสียหายหรือเกิดความเสียหายต่อความไม่ คืบงามใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น (Integrity – based approach) โดยมีเป้าประสงค์สำคัญ ๆ รวม 2 ประการ ได้แก่

3.3.1 ลดและปิดโอกาสการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการเพื่อสร้างความ โปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริต ลดความสูญเสียและขจัดครุว์โหลในการปฏิบัติราชการ

ตัวชี้วัด

- 1) ระดับความสำคัญของการกำหนดกฎหมาย เพื่อการพัฒนาระบบ และ มีการดำเนินการตามมาตรการการป้องกันปราบปรามทุจริต และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาล
- 2) ระดับคะแนนความโปร่งใสของภาครัฐเมื่อเปรียบเทียบกับนานาชาติดีขึ้น
- 3) ระดับความสำเร็จในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้
- 4) ระดับความสำเร็จในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการของส่วนราชการภาครัฐ
- 5) ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานของภาคราชการสูงขึ้น
- 6) สัดส่วนข้าราชการ / ลูกจ้างที่ถูกกลงโทษทางวินัยลดลง
- 7) จำนวนกรณีการกระทำผิดวินัยที่ตรวจพบได้อย่างรวดเร็ว
- 8) ร้อยละของจำนวนเรื่องกระทำผิดมาตรฐานวิชาชีพ / จรรยาบรรณวิชาชีพ ที่พบและได้รับการแก้ไขภายในเวลาที่กำหนด

3.3.2 สร้างจิตสำนึกในการประพฤติมิชอบ ให้ยึดมั่นในหลักศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ความสุจริต ซื่อตรง เทียงธรรม เป็นกลาง ไม่เลือกปฏิบัติรวมถึงการปฏิบัติราชการอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด เกิดความคุ้มค่า มีคุณภาพมาตรฐาน ถูกต้อง ตอบสนองความต้องการของประชาชน และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ตัวชี้วัด

- 1) ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในระบบราชการ
- 2) ร้อยละของข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าใจ และประยุกต์หลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติราชการและการดำเนินชีวิตเพิ่มสูงขึ้น
- 3) ร้อยละของระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ ต่อ การให้บริการ ที่โปร่งใส เป็นธรรมของภาคราชการเพิ่มสูงขึ้น
- 4) ระดับความพึงพอใจ ของผู้ปฏิบัติงาน ต่อความเป็นธรรมในการบริหารงานเพิ่มสูงขึ้น
- 5) ระดับผลคะแนนความสำเร็จตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน ต่าง ๆ เพิ่มสูงขึ้น

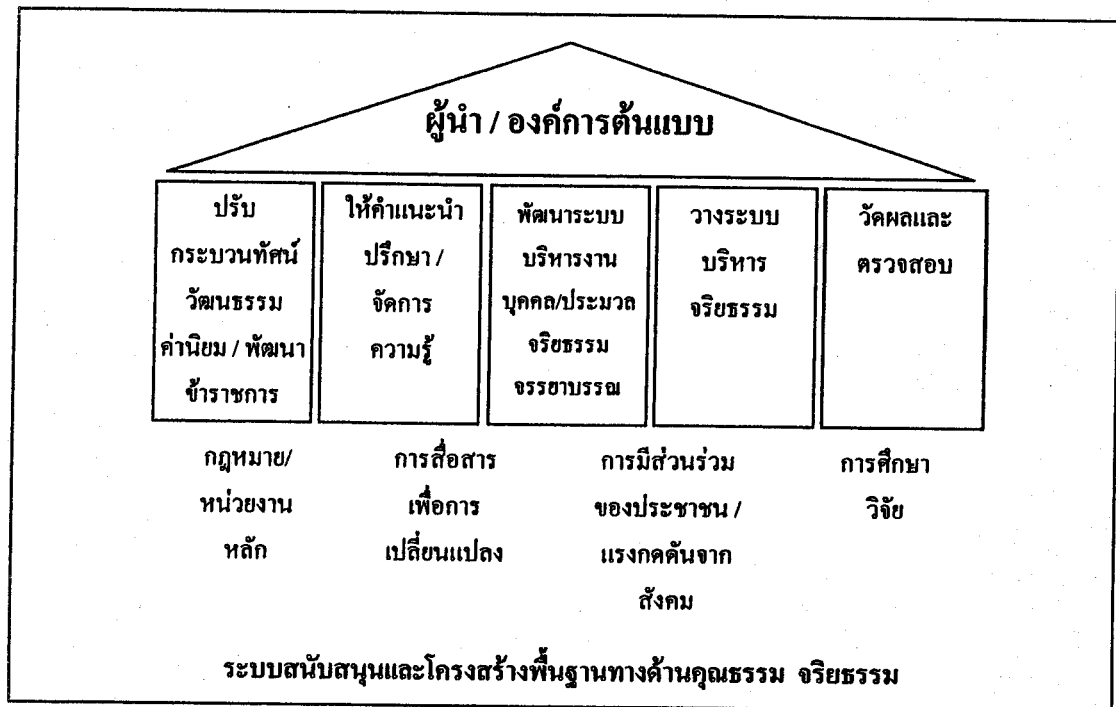
ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ดังกล่าว จำเป็นที่จะต้องอาศัย ปัจจัย องค์ประกอบด้านต่าง ๆ ซึ่งจะต้องมีมาตรการผลักดันให้เกิดขึ้นพร้อมกันไปอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่ในระดับตัวบุคคลขึ้นไปยังในระดับองค์การ

การขับเคลื่อนวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาลและการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐดังกล่าวนี้ จำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญในปัจจัยองค์ประกอบแห่งความสำเร็จ 3 ด้าน (ดังภาพตัวแบบการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติฯ) คือ

1) การสร้างกลุ่มผู้นำ และ ผลักดันให้เกิดองค์การแห่งสุจริตธรรม มีประสิทธิภาพ และมีศักดิ์ศรี (Organizational Integrity) ในทุกระดับ เพื่อเป็นแบบอย่างของการเรียนรู้และขยายผล

2) การพัฒนาระบบคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลซึ่งเป็นระบบย่อยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงสอดคล้องกัน ได้แก่ การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ วัฒนธรรม และค่านิยมการฝึกรบธรรม สร้างทักษะ และพัฒนาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในรูปแบบต่าง ๆ การจัดทำมีการให้คำปรึกษาแนะนำและการจัดการความรู้ที่เกี่ยวข้อง การปรับปรุงระบบบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะ การคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบในวงราชการ และการผลักดันให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม/จรรยาบรรณ ตลอดจนการวางระบบการบริหาร จริยธรรมการวัดผลและการตรวจสอบ

3) การวางระบบสนับสนุน และโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ได้แก่ การออกกฎหมาย การพัฒนาระบบ และจัดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง การสื่อสารทำความเข้าใจเพื่อผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และการติดตามสถานการณ์ของบรรดาองค์กร/กลุ่มพลังต่าง ๆ ในสังคม รวมถึงการศึกษา วิจัยเชิงลึก เพื่อสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาขึ้นไป

ภาพที่ 2.1 ตัวแบบการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมภิบาล และการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

ที่มา : “คำประกาศวาระแห่งชาติด้านด้านจริยธรรม ธรรมภิบาล และการป้องกันการทุจริต และประพฤติมิชอบในภาครัฐ พ.ศ. 2549” (2549, 3 พฤศจิกายน) หน้า 9

การขับเคลื่อนวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมภิบาล และการป้องกันการทุจริต และประพฤติมิชอบในภาครัฐ สามารถแยกออกมาได้เป็น 3 ระดับ คือ ระดับรัฐบาลที่ขับเคลื่อนในภาพรวมทั้งระบบในภาครัฐ ระดับหน่วยงานที่มุ่งให้ในแต่ละส่วนราชการกำหนดกลยุทธ์ / โครงการ / นวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อเสริมสร้างระบบคุณธรรม จริยธรรม และธรรมภิบาล และระดับบุคคล คือ ข้าราชการแต่ละคนจะต้องมุ่งเน้นการปลูกฝังอุดมการณ์ คุณธรรม และจริยธรรมให้ยังลึกกลงไปในมโนจิตจนเป็นพฤติกรรมนิสัย เพื่อเสริมสร้างศักดิ์ศรีและคุณค่าแห่งชีวิตของตน

สำหรับยุทธศาสตร์สำคัญในการดำเนินการนั้น ได้แก่

- 1) การยกย่องพระราชบัญญัติส่งเสริมธรรมาภิบาลภาครัฐ โดยมีองค์ประกอบหลัก ได้แก่

(1) การจัดตั้ง “สภาธรรมภิบาลแห่งชาติ” ประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน จำนวนประมาณ 20 คนเพื่อเป็นองค์กรหลัก ในการขับเคลื่อนกระแสคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของสังคม

(2) การจัดตั้งองค์กรสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาครัฐ ได้แก่ “สำนักงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลภาครัฐ” เพื่อรับผิดชอบในการพัฒนา ส่งเสริม ปกป้อง และปราบปราม ตลอดจนจัดทำมาตรฐานจรรยาบรรณสำหรับ ข้าราชการ การเมืองและ ข้าราชการประจำและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในทุกระดับ

2) การสร้างกระบวนการเรียนรู้ในระดับองค์กร และระดับบุคคลด้าน คุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในภาคราชการ เพื่อผลักดันให้เกิดองค์การสุจริตธรรมที่มี ศักดิ์ศรี (Organizational Integrity) ในภาคราชการทุกระดับในวงกว้าง

สำหรับกระบวนการทำงานในกระทรวง กรมต่าง ๆ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ รวมทั้งสิ้น 7 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างกลุ่มผู้นำและผลักดันให้เกิดองค์การแห่ง สุจริตธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ วัฒนธรรม ค่านิยม และการพัฒนาข้าราชการ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การให้คำปรึกษา แนะนำ และการจัดการความรู้ เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การปรับปรุงระบบบริหารงานบุคคล ให้เอื้อต่อการ ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การวัดผลและตรวจสอบด้านจริยธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การวางระบบสนับสนุน และปัจจัยพื้นฐานด้าน จริยธรรมและธรรมาภิบาล

4. การจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช เป็นสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาวิชาชีพ เพื่อพัฒนากำลังคนระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ และระดับผู้ชำนาญการเฉพาะสาขาวิชาชีพ (ระดับเทคนิค) ให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สามารถเป็นผู้ปฏิบัติงาน หัวหน้างาน หรือเป็นผู้ประกอบการ และการประกอบอาชีพอิสระได้ โดยเน้นการแก้ปัญหา สร้างองค์ความรู้ในอาชีพ มีบุคลิกภาพ คุณธรรม และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช มีจำนวนทั้งสิ้น 11 สถานศึกษา มีหน้าที่จัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ ดังนี้

4.1 วิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช จัดการศึกษาวิชาชีพในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) การก่อสร้าง เครื่องกล เครื่องมือกลและซ่อมบำรุง ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โลหะการ และจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) การก่อสร้าง เครื่องกล เทคนิคการผลิต เทคนิคโลหะ เทคโนโลยีสารสนเทศ ไฟฟ้ากำลัง โยธา อิเล็กทรอนิกส์

4.2 วิทยาลัยเทคนิคสิชล จัดการศึกษาวิชาชีพในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) การก่อสร้าง เครื่องกล เครื่องมือกลและซ่อมบำรุง พาณิชยการ และจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เครื่องกล โลหะการ ไฟฟ้ากำลัง อิเล็กทรอนิกส์

4.3 วิทยาลัยเทคนิคทุ่งสง จัดการศึกษาวิชาชีพในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) การก่อสร้าง เครื่องกล พาณิชยการ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) การก่อสร้าง เครื่องกล

4.4 วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือนครศรีธรรมราช จัดการศึกษาวิชาชีพ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) การก่อสร้าง การต่อเรือ เครื่องกล เครื่องมือกล และซ่อมบำรุง ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โลหะการ และจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) การจัดการโลจิสติกส์ เครื่องกล เทคนิคการผลิต เทคนิคโลหะ เทคนิคอุตสาหกรรม เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ไฟฟ้ากำลัง เมคคาทรอนิกส์ อิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมการต่อเรือ

4.5 วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช จัดการศึกษาวิชาชีพในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คหกรรมศาสตร์ ผ้าและเครื่องแต่งกาย พาณิชยการ อาหารและโภชนาการ โรงแรม และการท่องเที่ยว และจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) การจัดการทั่วไป

การจัดการธุรกิจค้าปลีก การตลาด การบริหารงานคหกรรมศาสตร์ การบัญชี การโรงแรมและ
บริการ การเลขานุการ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ เทคโนโลยีผ้าและเครื่องแต่งกาย อาหารและโภชนาการ

4.6 วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช จัดการศึกษาวิชาชีพในระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พณิชยการ ศิลปกรรม และจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) การตลาด การบัญชี การออกแบบ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิจิตรศิลป์

4.7 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครศรีธรรมราช จัดการศึกษาวิชาชีพในระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เกษตรศาสตร์ พณิชยการ และจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) การตลาด การบัญชี คอมพิวเตอร์ธุรกิจ เทคโนโลยีภูมิทัศน์ พืชศาสตร์
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ สัตวศาสตร์ อุตสาหกรรมเกษตร

4.8 วิทยาลัยสารพัดช่างนครศรีธรรมราช จัดการศึกษาวิชาชีพในระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ (ปวช.) เครื่องกล พณิชยการ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และจัดการศึกษาในระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) การบัญชี การโรงแรมและบริการ

4.9 วิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราช จัดการศึกษาวิชาชีพในระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ (ปวช.) การก่อสร้าง เกษตรศาสตร์ เครื่องกล เครื่องมือกลและซ่อมบำรุง ผ้าและเครื่อง
แต่งกาย พณิชยการ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โลหะการ และจัดการศึกษาใน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) คอมพิวเตอร์ธุรกิจ เครื่องกล เทคนิคการผลิต เทคนิค
โลหะ ไฟฟ้ากำลัง

4.10 วิทยาลัยการอาชีพหัวไทร จัดการศึกษาวิชาชีพในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
(ปวช.) การก่อสร้าง เครื่องกล พณิชยการ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โลหะการ
และจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เครื่องกล

4.11 วิทยาลัยการอาชีพพรหมคีรี จัดการศึกษาวิชาชีพในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
(ปวช.) เครื่องกล พณิชยการ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) การบัญชี คอมพิวเตอร์ธุรกิจ เครื่องกล ไฟฟ้ากำลัง

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหาร
สถานศึกษา มีผู้ศึกษาไว้ดังนี้

เกียรติยศ เอี่ยมคงเอก (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารโรงเรียน
ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในทรศนระบุคลากร โรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม

จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติบุคลากรต่อการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่

หลักนิติธรรม พบว่า บุคลากรมีทัศนคติว่า การบริหารงานทุกด้านอยู่ในระดับมาก การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและการบริหารจัดการนักเรียน เป็นไปตามระเบียบของทางราชการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

หลักคุณธรรม พบว่า บุคลากรมีทัศนคติว่า การบริหารงานทุกด้านอยู่ในระดับมาก การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และการบริหารจัดการนักเรียน โดยใช้หลักธรรมในการสร้างมนุษย์สัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

หลักความโปร่งใส พบว่าบุคลากรมีทัศนคติว่า การบริหารงานทุกด้านอยู่ในระดับมาก การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และการบริหารงานวิชาการด้วยความโปร่งใส จริงใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

หลักความรับผิดชอบ พบว่าบุคลากรมีทัศนคติว่า การบริหารงานทุกด้านอยู่ในระดับมาก บุคลากรมีความรับผิดชอบในการบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานกิจการนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

หลักการมีส่วนร่วม พบว่าบุคลากรมีทัศนคติว่า ในด้านการบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานอาคารสถานที่โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

หลักความคุ้มค่า พบว่าบุคลากรมีทัศนคติว่า ในด้านการบริหารงานธุรการ การเงินงบประมาณ พัสดุ อาคารสถานที่ บุคลากร บริหารงานได้อย่างคุ้มค่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด

เฉลิมชัย สมท่า (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่องการบริหาร โดยใช้ หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ “มาก” เรียงตามลำดับ คือ หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบต่อหลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า และหลักความโปร่งใส

กิตติพงษ์ อรุณีพัฒน์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจ : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาเปรียบเทียบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย เรื่องการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคม ที่ดี พ.ศ. 2542 หลักเกณฑ์และแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี พ.ศ. 2544 ของกระทรวงการคลัง ร่างรายงานการกำกับดูแลกิจการที่ดี พ.ศ. 2544 ของตลาดหลักทรัพย์พบว่า หลักเกณฑ์ดังกล่าว ไม่ได้มีความแตกต่างในสาระสำคัญนัก โดยเฉพาะหลักเรื่องความโปร่งใส หลักความซื่อสัตย์สุจริต หลักความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ และหลักความสามารถ

การแข่งขัน อาจมีความแตกต่างบ้างในรายละเอียดเล็กน้อย เช่น บริษัทจดทะเบียนก็จะต้องดูแลผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น หรือผู้ลงทุนเป็นหลักสำคัญ แต่บริษัทจดทะเบียนก็จะต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียด้วย โดยที่คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติหน้าที่ และบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจ ที่เป็นรัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ดังนั้นกระบวนการแต่งตั้งคณะกรรมการจะต้องได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ชื่อสัตย์ สุจริต ด้วยความโปร่งใส เพื่อให้คณะกรรมการดังกล่าวนำหลักธรรมาภิบาลไปบริหารจัดการองค์กรนั้นเพื่อปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ธุรกิจ หรือ กิจกรรมนั้นรวมทั้งการมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุนทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน โดยควรมีการประเมินผลงานฝ่ายจัดการและคณะกรรมการเอง และจัดทำรายงานบรรณของกรรมการผู้บริหาร และพนักงานด้วยกระบวนการสรรหาคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจควรเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายย่อย หรือผู้มีส่วนได้เสีย ได้มีส่วนร่วมในการพิจารณา ควรคัดเลือกจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงและมีความอิสระ เพื่อจะดูแลกำกับกับการดำเนินการของฝ่ายบริหารรัฐวิสาหกิจ ดูแลผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นรายย่อย โดยหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้กำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ และผู้ถือหุ้นต้องมีหลักธรรมาภิบาลทุกหน่วยและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

มนตรี แสนวนิเศษ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินคุณลักษณะและพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 แต่ละตำแหน่งประเมินคุณลักษณะตนเองในด้านความเป็นผู้นำ ด้านวิชาการ และด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับ "ดี" ส่วนผู้ได้บังคับบัญชาประเมินผู้บริหารออกมาอยู่ในเกณฑ์ "ค่อนข้างดี" ทั้ง 3 ด้าน
- 2) พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 ในด้านการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และโรงเรียนกับชุมชน ผู้บริหารประเมินตนเอง มีการปฏิบัติในระดับ "มาก" ส่วนผู้ได้บังคับบัญชาประเมินผู้บริหารปฏิบัติในระดับ "ปานกลาง"
- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะและพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมที่ผู้บริหารประเมินตนเองและผู้ได้บังคับบัญชาประเมินผู้บริหาร

ปรากฏ บุตรโยจินโท (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า

1) ความคิดเห็นของบุคลากรในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ต่อการปฏิบัติตนเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาใน 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับ “มาก” ตามลำดับ ดังนี้ ด้านคุณธรรมและจริยธรรมต่อสังคมและประเทศชาติ ด้านคุณธรรมและจริยธรรมต่อวิชาชีพการบริหาร ด้านคุณธรรมและจริยธรรมต่อตนเอง และด้านคุณธรรมและจริยธรรมต่อเพื่อนร่วมงาน ส่วนความคิดเห็นของบุคลากรเมื่อแยกเป็นรายกลุ่ม มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตนของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม อยู่ในระดับ “มาก” ทุกกลุ่ม

2) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติตน เกี่ยวกับคุณธรรม และจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากร ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ทั้ง 4 ด้าน ระหว่างกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มครูผู้สอน และกลุ่มเจ้าหน้าที่ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ พบว่า ทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้านและทุกรายการ

3) บุคลากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่สำคัญที่สุดของทั้ง 4 ด้าน มีดังนี้

(1) การปฏิบัติงานโดยยึดหลักกฎหมาย ระเบียบ แบบแผน และนโยบายของหน่วยงานระดับสูง

(2) เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงาน

(3) ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

(4) มีวินัยในตนเอง

พิพัฒน์ หิรัญวงศ์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารโดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารโดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา 6 ด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะงานด้านอาคารสถานที่และการธุรการการเงิน และพัสดุ ส่วนปัญหาการบริหารโดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในด้านผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และด้านการดำเนินการพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าการบริหารโดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมมีความเหมาะสมมากและเสนอแนะว่า ควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก กิจกรรมการบริหารที่ควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมคือ การวางแผน คุณลักษณะของผู้บริหารที่เอื้อต่อการบริหารโดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมคือ การมีเหตุผล ส่วนคุณลักษณะของครูผู้สอนที่เอื้อต่อการบริหารโดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมคือ มีความรู้และประสบการณ์ วิธีการดำเนินงานที่จะทำให้บุคลากรมีส่วนร่วมคือ การสร้างแรงจูงใจ

พิพัฒน์ ศรีสุขพันธ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย พบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีพฤติกรรมการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก” โดยเฉพาะการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ การแสดงความเป็นผู้นำที่เหมาะสม และการแสวงหาและใช้ข้อมูลสำหรับการพัฒนาหน่วยงาน ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้บ่งว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีพฤติกรรมการบริหารที่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มุ่งศึกษาการใช้หลัก
ธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช โดย
ดำเนินการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการศึกษาตามลำดับดังนี้

- 1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 กำหนดกรอบแนวคิด หัวข้อปัญหา และวัตถุประสงค์ของการศึกษา
- 1.3 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 1.4 ปรับปรุงเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลการศึกษาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา
- 1.5 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out)
- 1.6 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 1.7 วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล
- 1.8 สรุปและรายงานผลการศึกษาร่วม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนใน

สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 830 คน โดยแยกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 55 คน ครูผู้สอน จำนวน 775 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) โดยวิธีการกำหนดดังนี้

2.2.1 กลุ่มตัวอย่างสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ศึกษาได้กลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ R.V.Krejcie และ D.W. Morgan ได้จำนวน 48 คน

2.2.2 กลุ่มตัวอย่าง สำหรับครูผู้สอนใช้เกณฑ์ร้อยละ 20 ของจำนวนประชากรทั้งหมดได้ จำนวน 155 คน (สูตรคือ หลาบบมาลา อ้างถึงในรังสรรค์ ประเสริฐศรี ประมวลสาระ ชุติวิชาวิทยานิพนธ์ 2 ,2549: 43) หลังจากนั้นแบ่งจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างออกตามจำนวนของประชากรโดยใช้สัดส่วนของประชากรแต่ละกลุ่มเป็นตัวแบ่ง แล้วจัดสุ่มอย่างง่ายได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ของครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

ที่	สถานศึกษา	จำนวนครู (คน)	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	วิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช	145	29
2	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช	105	21
3	วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช	60	12
4	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครศรีธรรมราช	80	16
5	วิทยาลัยการอาชีพพหลโยธิน	24	5
6	วิทยาลัยสารพัดช่างนครศรีธรรมราช	28	6
7	วิทยาลัยการอาชีพหัวไทร	36	7
8	วิทยาลัยเทคนิคสิชล	38	7
9	วิทยาลัยเทคนิคทุ่งสง	80	16
10	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือ นครศรีธรรมราช	64	13
11	วิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราช	115	23
รวมทั้งสิ้น		775	155

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.1 การปรับปรุงเครื่องมือในการศึกษา

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่เฉลิมชัย สมท่า ได้สร้างไว้แล้ว มาปรับปรุง โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้

3.1.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการนำมาปรับปรุงเครื่องมือ

3.1.3 ปรับปรุงเครื่องมือโดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระ

3.1.4 นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุง และตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาพัทลุง และตรัง จำนวน 15 ชุด และครูผู้สอนในวิทยาลัยสารพัดช่างพัทลุง จำนวน 15 ชุด เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีการหาสัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีการของ Cronbach ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.99

3.1.5 นำเครื่องมือไปเก็บข้อมูล

3.2 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้ศึกษาได้ปรับปรุงจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามในการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด โดยศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และ หลักความคุ้มค่า

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาคำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

4.1 ขอนหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดตรังและจังหวัดพัทลุง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือ

4.2 ขอนหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 11 สถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

4.3 ผู้ศึกษาแจกแบบสอบถามและรับคืนโดยผ่านสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างไปแจกและรับคืนด้วยตนเอง ส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 203 ชุด ได้รับคืนและอยู่ในสภาพสมบูรณ์ 203 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสอบถามที่รวบรวมได้นำมาวิเคราะห์โดยคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละนำเสนอในตารางประกอบความเรียง

5.1.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อ และ รายด้าน และการทดสอบค่าที

5.2 การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณพิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ยของช่วงระดับคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก

2.51 - 3.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย

1.00 - 1.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช การวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยายตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหาร

สถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ผู้สอนเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน เกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ และ ร้อยละ

ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามตัวแปรพื้นฐาน

ตัวแปรพื้นฐาน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (n = 203)			ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง
	ผู้บริหารสถานศึกษา (n = 48)	ครูผู้สอน (n = 155)	รวม	
1. เพศ				
1.1 ชาย	42	92	134	66.01
1.2 หญิง	6	63	69	33.99
2. อายุ				
2.1 น้อยกว่า 30 ปี	-	33	33	16.26
2.2 30-40 ปี	2	82	84	41.38
2.3 41-50 ปี	29	34	63	31.03
2.4 มากกว่า 50 ปี	17	6	23	11.33
3. อายุราชการ				
3.1 น้อยกว่า 6 ปี	-	38	38	18.72
3.2 6-10 ปี	-	38	38	18.72
3.3 11-15 ปี	2	36	38	18.72
3.4 มากกว่า 15 ปี	46	43	89	43.84
4. ระดับการศึกษา				
4.1 ปริญญาตรี	8	7	15	7.39
4.2 ปริญญาโท	38	120	158	77.83
4.3 สูงกว่าปริญญาโท	2	28	30	14.78
5. ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา				
5.1 ขนาดเล็ก ถึง ขนาดกลาง	28	99	127	62.56
5.2 ขนาดใหญ่	20	56	76	37.44

จากตารางที่ 4.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เป็นเพศชาย จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 66.01 เพศหญิง จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 33.99 เมื่อจำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 30 - 40 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 41.38 และเมื่อจำแนกตามอายุราชการ ส่วนใหญ่มีอายุราชการมากกว่า 15 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 43.84 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท

จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 77.83 เมื่อพิจารณาถึงขนาดของสถานศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ถึง ขนาดกลาง จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 62.56

ตอนที่ 2. การวิเคราะห์การใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 203 คน โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาล	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. หลักนิติธรรม	3.85	0.60	มาก	1
2. หลักคุณธรรม	3.76	0.76	มาก	3
3. หลักความโปร่งใส	3.68	0.75	มาก	6
4. หลักการมีส่วนร่วม	3.70	0.75	มาก	5
5. หลักความรับผิดชอบ	3.78	0.70	มาก	2
6. หลักความคุ้มค่า	3.72	0.68	มาก	4
รวม	3.75	0.64	มาก	-

จากตารางที่ 4.2 พบว่าสภาพการบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับ “มาก” ทุกด้าน เรียงตามลำดับคือ ด้านหลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักคุณธรรม หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม และ หลักความโปร่งใส

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการใช้
 หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของ
 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 203 คน ในด้านหลักนิติธรรม

การบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในด้าน หลักนิติธรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ผู้บริหารได้กำหนด กฎ กติกา ข้อตกลงหรือ แนวปฏิบัติในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา	3.87	0.80	มาก	5
2. ผู้บริหารได้เผยแพร่ความรู้เรื่อง กฎระเบียบ ของสถานศึกษาแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง	3.87	0.77	มาก	4
3. ผู้บริหารได้กำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ โดยมอบหมายให้บุคลากรได้ทำงานตามความรู้ ความสามารถด้วยความเหมาะสม	3.90	0.83	มาก	3
4. ผู้บริหารได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานใน สถานศึกษาไว้ชัดเจน	3.80	0.83	มาก	7
5. ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำคู่มือ ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน	3.74	0.79	มาก	8
6. ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้บุคลากรมีระเบียบวินัย ประพฤติตนตามระเบียบแบบแผนของราชการ	3.99	0.82	มาก	2
7. ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้บุคลากรมีจรรยาบรรณ วิชาชีพครู	4.04	0.81	มาก	1
8. ผู้บริหารได้ปรับปรุง กฎระเบียบให้เหมาะสม กับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง	3.84	0.81	มาก	6
9. ผู้บริหารได้ดำเนินการวางแผนการบริหารงาน ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	3.72	0.83	มาก	10
10. ผู้บริหารได้กำกับติดตาม ควบคุม บุคลากรให้ สามารถปฏิบัติงานตามแผนการบริหารงาน	3.72	0.82	มาก	9
รวม	3.85	0.60	มาก	-

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับ “มาก” และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ “มาก” ทุกข้อ 3 อันดับแรกเรียงตามลำดับ คือ ข้อ 7. ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้บุคลากร มีจรรยาบรรณวิชาชีพ ข้อ 6. ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้บุคลากร มีระเบียบวินัย ประพฤติตนตามระเบียบ แบบแผนของราชการ ข้อ 3. ผู้บริหารได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยมอบหมายให้บุคลากรได้ทำงานตามความรู้ความสามารถ ด้วยความเหมาะสม อันดับสุดท้ายคือ ข้อ 9. ผู้บริหารได้ดำเนินการวางแผนการบริหารงานไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 203 คน ในด้านหลักคุณธรรม

การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในด้านหลักคุณธรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
11. ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ได้บังคับบัญชา	3.91	0.90	มาก	2
12. ผู้บริหารมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้ร่วมงาน	3.92	0.91	มาก	1
13. ผู้บริหารได้อุทิศตน และเสียสละให้การปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.90	0.87	มาก	3
14. ผู้บริหารได้รณรงค์ให้มีการใช้หลักคุณธรรมอย่างกว้างขวางและจริงจังในทุกระดับ	3.69	0.87	มาก	8
15. ผู้บริหารได้เสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา	3.70	0.94	มาก	7
16. ผู้บริหารมีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป	3.76	0.94	มาก	4
17. ผู้บริหาร ปฏิบัติงานอย่างมีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชา	3.71	0.94	มาก	5

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในด้าน หลักคุณธรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
18. ผู้บริหารจัดการกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม ให้กับบุคลากรของสถานศึกษา	3.70	0.87	มาก	6
19. ผู้บริหารใช้หลักคุณธรรมในการพิจารณา ความดี ความชอบแก่บุคลากรในสถานศึกษา	3.63	0.93	มาก	10
20. ผู้บริหารให้ขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรอย่าง เหมาะสมและเป็นธรรม	3.65	0.97	มาก	9
รวม	3.76	0.76	มาก	-

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับ “มาก” และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ “มาก” ทุกข้อ 3 อันดับแรก เรียงตามลำดับ คือ ข้อ 12. ผู้บริหารมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้ร่วมงาน ข้อ 11. ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ข้อ 13. ผู้บริหารได้ยุติคน และเสียสละให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง อันดับสุดท้ายคือ ข้อ 19. ผู้บริหารใช้หลักคุณธรรมในการพิจารณาความดีความชอบแก่บุคลากรในสถานศึกษา

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการใช้
 หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของ
 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 203 คน ในด้านหลักความโปร่งใส

การบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในด้าน หลักความโปร่งใส	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
21. ผู้บริหารสร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติงานอย่าง โปร่งใสให้เป็นวัฒนธรรมในการทำงาน	3.76	0.94	มาก	4
22. ผู้บริหารจัดให้มีการปรับปรุงระบบ สารสนเทศให้สะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	3.75	0.92	มาก	5
23. ผู้บริหารจัดให้มีการจัดสรรงบประมาณใน การดำเนินงานไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ไว้ อย่างละเอียดชัดเจน	3.78	0.93	มาก	3
24. ผู้บริหารจัดให้มีการดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง เป็นไปตามแผนที่กำหนดอย่าง ถูกต้องตาม ระเบียบพัสดุ	3.88	0.90	มาก	1
25. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูหรือประชาชน ตรวจสอบติดตามการใช้เงินงบประมาณของ สถานศึกษา	3.57	0.97	มาก	9
26. ผู้บริหารกำกับ ควบคุมดูแล ให้มีการทำบัญชี และรายงานทางการเงินให้เป็นปัจจุบัน	3.79	0.85	มาก	2
27. ผู้บริหารได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการ พิจารณาผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร อย่างชัดเจน	3.63	0.88	มาก	6
28. ผู้บริหารจัดให้มีการประเมินผลการบริหาร อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	3.62	0.93	มาก	7
29. ผู้บริหารจัดให้มีการทำรายละเอียด คู่มือของ การรับบริการสำหรับ ผู้ปกครอง และชุมชน โดย ระบุขั้นตอนและระยะเวลาที่บริการไว้อย่างชัดเจน	3.47	0.95	ปาน กลาง	10

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในด้าน หลักความโปร่งใส	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
30. ผู้บริหารจัดการให้มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองและ ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง	3.60	0.98	มาก	8
รวม	3.68	0.75	มาก	-

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวม อยู่ในระดับ “มาก” และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ “มาก” ทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 29. อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ซึ่งเป็นอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารจัดการให้มีการทำรายละเอียด คู่มือของการรับบริการสำหรับ ผู้ปกครอง และชุมชน โดยระบุขั้นตอนและระยะเวลาที่บริหารไว้อย่างชัดเจน สำหรับการบริหารงานโดยใช้หลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรกเรียงตามลำดับคือ ข้อ 24. ผู้บริหารจัดการให้มีการดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง เป็นไปตามแผนที่กำหนดอย่าง ถูกต้องตามระเบียบพัสดุ ข้อ 26. ผู้บริหารกำกับ ควบคุมดูแล ให้มีการทำบัญชี และรายงานทางการเงินให้เป็นปัจจุบัน ข้อ 23. ผู้บริหารจัดการให้มีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ไว้อย่างละเอียดชัดเจน

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการใช้
 หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของ
 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 203 คน ในด้านหลักการมีส่วนร่วม

การบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในด้าน หลักการมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
31. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมใน การวางแผนและกำหนดนโยบายของสถานศึกษา	3.65	0.97	มาก	8
32. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมใน การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เช่นเสนอ แผนงาน/โครงการเป็นต้น	3.84	0.89	มาก	1
33. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมใน การกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน	3.84	0.93	มาก	2
34. ผู้บริหารได้รณรงค์สร้างจิตสำนึกในการมี ส่วนร่วมแก่ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา	3.80	0.86	มาก	3
35. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมใน การกบัตติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน	3.69	0.94	มาก	5
36. ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมใน การแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงาน	3.75	0.89	มาก	4
37. ผู้บริหารได้ประสานความร่วมมือกับ หน่วยงานอื่นในการพัฒนาสถานศึกษา	3.68	0.89	มาก	6
38. ผู้บริหารรับฟังข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ บริหารจากบุคลากรทุกฝ่าย	3.67	0.95	มาก	7
39. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมใน การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.46	0.98	ปาน กลาง	10
40. ผู้บริหารได้ใช้หลักในการบริหาร โดยยึดหลัก ความร่วมมือระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน	3.59	0.98	มาก	9
รวม	3.70	0.75	มาก	-

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวม อยู่ในระดับ “มาก” และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ “มาก” ทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 39. อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สำหรับการบริหารงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ “มาก” 3 อันดับแรก เรียงตามลำดับคือ ข้อ 32. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เช่นเสนอแผนงาน / โครงการ เป็นต้น ข้อ 33. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน ข้อ 34. ผู้บริหารได้รณรงค์สร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมแก่ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 203 คน ในด้านหลักความรับผิดชอบ

การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในด้านหลักความรับผิดชอบ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
41. ผู้บริหารยอมรับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานของตนเองและผู้ใต้บังคับบัญชา	3.78	0.89	มาก	5
42. ผู้บริหารมีความเข้าใจในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานและพร้อมให้ความช่วยเหลือ	3.81	0.88	มาก	3
43. ผู้บริหารจัดให้มีการทำแผนการพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	3.77	0.84	มาก	9
44. ผู้บริหารจัดให้มีการทำแผนการพัฒนาสถานศึกษาโดยวิเคราะห์สภาพปัญหา และความต้องการในปัจจุบัน	3.78	0.92	มาก	6
45. ผู้บริหารได้ส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของท้องถิ่น	3.79	0.86	มาก	4

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในด้าน หลักความรับผิดชอบ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
46. ผู้บริหารได้ปรับปรุงการดำเนินงานของ สถานศึกษาให้เกิดผลเชิงประจักษ์ต่อสังคม	3.82	0.85	มาก	2
47. ผู้บริหารได้ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ ประสบปัญหา เช่น ความยากจน ปัญหาการเรียน ปัญหาสุขภาพอนามัย เป็นต้น	3.82	0.79	มาก	1
48. ผู้บริหารได้จัดให้มีการนิเทศ ติดตามบุคลากร ให้มีความสามารถปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้	3.70	0.89	มาก	10
49. ผู้บริหารได้จัดให้มีการประเมินผลและ รายงานผลของการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ	3.77	0.82	มาก	7
50. ผู้บริหารได้ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการพัฒนาสถานศึกษา	3.77	0.83	มาก	8
รวม	3.78	0.70	มาก	-

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวม อยู่ในระดับ “มาก” และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ “มาก” ทุกข้อ 3 อันดับแรก เรียงตามลำดับคือ ข้อ 47. ผู้บริหารได้ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ประสบปัญหา เช่น ความยากจน ปัญหาการเรียน ปัญหาสุขภาพอนามัย เป็นต้น ข้อ 46. ผู้บริหารได้ปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เกิดผลเชิงประจักษ์ต่อสังคม ข้อ 42. ผู้บริหารมีความเข้าใจในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานและพร้อมให้ความช่วยเหลือ ส่วนอันดับสุดท้ายคือ ข้อ 48. ผู้บริหารได้จัดให้มีการนิเทศ ติดตามบุคลากรให้มีความสามารถปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการใช้
 หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของ
 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 203 คน ในด้านหลักความคุ้มค่า

การบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในด้าน หลักความคุ้มค่า	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
51. ผู้บริหารจัดให้มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของสถานศึกษา เพื่อใช้ ประกอบการวางแผนและกำหนดวิธีการ ดำเนินงาน	3.81	0.80	มาก	1
52. ผู้บริหารได้มอบงานตรงกับความรู้ ความสามารถของบุคลากร	3.80	0.83	มาก	2
53. ผู้บริหาร ได้นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการ กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน	3.78	0.77	มาก	6
54. ผู้บริหารจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อเปรียบเทียบความคุ้มค่าในการดำเนินงาน	3.62	0.85	มาก	8
55. ผู้บริหารสามารถนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ อย่างคุ้มค่า	3.55	0.85	มาก	10
56. ผู้บริหารได้กำกับติดตาม ให้มีการใช้จ่าย งบประมาณอย่างคุ้มค่า	3.79	0.84	มาก	4
57. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูสามารถพัฒนาการ เรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.80	0.86	มาก	3
58. ผู้บริหารได้จัดให้มีการใช้อาคารสถานที่ให้ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่าง เหมาะสม	3.79	0.91	มาก	5
59. ผู้บริหารได้ใช้เทคนิคการบริหารงานแบบใหม่ สำหรับงานที่สถานศึกษาต้องทำเองสามารถ ประหยัดงบประมาณ เช่น การจ้างเหมาบริการ เป็นต้น	3.61	0.93	มาก	9

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในด้าน หลักความคุ้มค่า	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
60. ผู้บริหารได้นำผลการประเมินมาใช้ในการ ปรับปรุงและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	3.68	0.86	มาก	7
รวม	3.72	0.68	มาก	-

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในด้านหลักความคุ้มค่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับ “มาก” และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ “มาก” ทุกข้อ 3 อันดับแรก เรียงตามลำดับคือ ข้อ 51. ผู้บริหารจัดให้มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของสถานศึกษา เพื่อใช้ประกอบการวางแผนและกำหนดวิธีการดำเนินงาน ข้อ 52. ผู้บริหารได้มอบงานตรงกับความรู้ความสามารถของบุคลากร ข้อ 57. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนอันดับสุดท้ายคือ ข้อ 55. ผู้บริหารสามารถนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้อย่างคุ้มค่า

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
เกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา
นครศรีธรรมราช

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้
หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา
นครศรีธรรมราชในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน

การบริหารงานโดยใช้ หลักธรรมาภิบาล	ผู้บริหาร สถานศึกษา (n=48)		ครูผู้สอน (n = 155)		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
	หลักนิติธรรม	4.12	0.47	3.76		
หลักคุณธรรม	4.16	0.63	3.63	0.75	4.410	0.000
หลักความโปร่งใส	3.99	0.67	3.59	0.75	3.239	0.001
หลักการมีส่วนร่วม	3.98	0.73	3.61	0.73	3.062	0.002
หลักความรับผิดชอบ	4.06	0.71	3.70	0.68	3.156	0.002
หลักความคุ้มค่า	3.99	0.63	3.64	0.68	3.194	0.002
รวม	4.05	0.58	3.66	0.63	3.806	0.000

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา
และครูผู้สอน เกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า
ความคิดเห็น โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย
ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ของผู้บริหาร
สถานศึกษา มากกว่า ครูผู้สอน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลัก
ความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส และหลักการมีส่วนร่วม

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน เกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงาน
ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน เกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน

การบริหารงานโดยใช้ หลักธรรมาภิบาล	สถานศึกษา ขนาดเล็ก ถึง ขนาดกลาง (n=127)		สถานศึกษา ขนาดใหญ่ (n = 76)		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
	หลักนิติธรรม	3.84	0.54	3.87		
หลักคุณธรรม	3.76	0.72	3.75	0.83	0.041	0.967
หลักความโปร่งใส	3.70	0.70	3.66	0.84	0.424	0.672
หลักการมีส่วนร่วม	3.75	0.67	3.60	0.86	1.266	0.208
หลักความรับผิดชอบ	3.81	0.65	3.74	0.79	0.660	0.510
หลักความคุ้มค่า	3.72	0.64	3.72	0.74	0.028	0.977
รวม	3.76	0.58	3.72	0.73	0.422	0.674

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ที่มีขนาดต่างกัน เกี่ยวกับการใช้หลัก
ธรรมาภิบาล ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งใน
ภาพรวมและรายด้าน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความคิดเห็นการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช มีข้อมูลโดยสรุปดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ตามตำแหน่ง

1.1.3 เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ตามขนาดสถานศึกษา

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนใน
สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา นครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 830 คน
โดยแยกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 55 คน และครูผู้สอน จำนวน 755 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ
R.V. Krejcie และ D.W. Morgan ได้จำนวน 48 คน กลุ่มตัวอย่างสำหรับครูผู้สอนใช้เกณฑ์ร้อยละ
20 ของจำนวนประชากร หลังจากนั้นแบ่งจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างออกตามจำนวนของ
ประชากรโดยใช้สัดส่วนของประชากรแต่ละกลุ่มเป็นตัวแบ่งแล้วจัดสุ่มอย่างง่าย ได้จำนวน 155 คน

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากเครื่องมือวิจัยของ
เฉลิมชัย สมท่า โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหาร

สถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 203 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลัก นิติธรรมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ หลักความรับผิดชอบ หลักคุณธรรม หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใส ตามลำดับ

1.3.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ในภาพรวมและรายด้าน ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน เกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ไม่แตกต่างกัน

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษา เรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช มีประเด็นการค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของเฉลิมชัย สมท่า (2547: บทคัดย่อ)

ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติการสอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ มาก เรียงตามลำดับ คือ หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า และหลักความโปร่งใส

2.2 การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยภาพรวม และรายด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการศึกษา ผลการศึกษาที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ในบางประเด็นของหลักธรรมาภิบาล ยัง ไม่ได้้นำสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง และ ขาดการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามความคาดหวังของครูผู้สอน เช่น 1) การกำหนดกฎ กติกา ข้อตกลง หรือแนวปฏิบัติงานในสถานศึกษา 2) การเผยแพร่ความรู้ ภาวะระเบียบ ของสถานศึกษา ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ 3) กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ใ้บุคลากรตามความรู้ความสามารถ 4) การส่งเสริมให้บุคลากรมีระเบียบวินัยและจรรยาบรรณวิชาชีพครู 5) การวางแผนการบริหารงานล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ และการกำกับติดตาม ควบคุมบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผน 6) การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บังคับบัญชา ในเรื่องความเมตตา กรุณา ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ สุจริต 7) การพิจารณาความดีความชอบ 8) การจัดระบบสารสนเทศ 9) การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง 10) การเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบ ติดตามการใช้งบประมาณ 11) การสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงาน 12) การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เพื่อพัฒนาสถานศึกษา 13) การทำแผนพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน 14) การประเมินผลและการรายงานผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ 15) การนำข้อมูลสารสนเทศ มาใช้ในการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน 16) การกำกับติดตามการใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่า

2.3 การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน โดยภาพรวม และรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แสดงว่า ขนาดของสถานศึกษาไม่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ในอันดับต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ควรจะต้องให้ความสำคัญในการบริหารงานในส่วนของการกำหนดรายละเอียดและขั้นตอนในการให้บริการด้านต่าง ๆ ไว้สำหรับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้ใช้บริการได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง และควรให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ สามารถตรวจสอบและติดตามการใช้งบประมาณของสถานศึกษาได้ตลอดเวลา รวมไปถึงจะต้องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการประเมินผลการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งจัดให้มีและปรับปรุงระบบสารสนเทศให้สะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา ในส่วนของการบริหารด้านการเงินและงบประมาณ จะต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีไว้อย่างละเอียดและชัดเจน พร้อมทั้งจัดให้มีการรายงานทางการเงิน รวมไปถึงระบบในการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบพัสดุอย่างเคร่งครัด และจัดให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของสถานศึกษาให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง

3.1.2 จากการศึกษาครั้งนี้ยังพบอีกว่าในการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านหลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ในด้านหลักความคุ้มค่า ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องเป็นผู้ที่สามารถนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในการบริหารงานได้อย่างคุ้มค่า ส่วนในด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากร และจัดให้มีระบบการพิจารณาความดีความชอบอย่างเป็นธรรม โดยอาศัยหลักความรู้ความสามารถของบุคลากรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพิจารณา

หนึ่งสำหรับหน่วยงานต้นสังกัดของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานให้กับผู้บริหารสถานศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

3.2.2 ควรศึกษาวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิตติพงษ์ อรุณีพัฒน์พงศ์ (2545) *หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจ : กรณีศึกษาบริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. หลักสูตรการเมืองการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตย*
- เกษม วัฒนชัย (2546) *ธรรมาภิบาลกับบทบาทของคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร*
- เกียรติยศ เอี่ยมคงเอก (2546) “การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ใน ทัศนบุคลากรโรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม จังหวัดนนทบุรี” ภาคนิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏพระนคร
- คุรุสภา (2548) “ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ” กรุงเทพมหานคร คุรุสภา ลาดพร้าว
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2527) *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : สักดิ์โสภากการพิมพ์*
- ไชยวัฒน์ คำชู และคณะ (2545) *Good Governance ธรรมาภิบาล, Sam Agre*
- เฉลิมชัย สมท่า (2547) “การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็น ของครูปฏิบัติการสอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลข เขต 1” รายงานการศึกษา อิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ทิพาวดี เมฆสวรรค์ (2543) “ธรรมาภิบาลกับราชการไทย” *วารสารสรรพสามันต์* 47, 9 (กันยายน 2543): 63-70
- ธีรภัทร์ เจริญดี (2542) *การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน*
- ธีรศักดิ์ อัครบวร (2542) *ความเป็นครู (Self-Actualization For Teacher) คณะศึกษาศาสตร์ สถาบัน ราชภัฏภูเก็ต โรงพิมพ์ ก.พลพิมพ์ (1996) จำกัด*
- ธีระ รุญเจริญ (2543) “ลักษณะนักบริหารการศึกษามืออาชีพ” เอกสารประกอบการบรรยาย บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
- _____ (2550) *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา* กรุงเทพมหานคร บริษัทสำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง จำกัด
- บวรศักดิ์ อูวรรณโณ (2542) *การสร้างหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย* กรุงเทพมหานคร วิญญูชน

- ปราการ บุตรโยจันโท (2538) *คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น*
- ปราชญา กล้าผัจญ์ (2544) *คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ กรุงเทพมหานคร บริษัทเอ็นโล่การพิมพ์*
- พนัส หันนาคินทร์ (2523) *หลักการบริหาร โรงเรียน กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช*
- _____ (2524) *หลักการบริหาร โรงเรียน กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช*
- พิพัฒน์ ศรีสุขพันธ์ (2542) *การศึกษาพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น*
- พิพัฒน์ หิรัญวงษ์ (2541) *การศึกษาการบริหารโดยใช้บุคลากรมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น*
- ไพรัตน์ เฉชะรินทร์ (2526) *ทบทวนปรัชญาและหลักการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ยูนิติพลับจึเนชั่น*
- ภิญโญ สาทร (2514) *หลักการบริหารการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช*
- มนตรี แสนวิเศษ (2535) *การประเมินคุณลักษณะและพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น*
- เยาวลักษณ์ เขียรเชาวน์. *การมีส่วนร่วม. ม.ป.ท., ม.ป.ป.*
- “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542” (2542, 11 สิงหาคม)
- วิจิตร ศรีสะอาด (2523) “*ปรัชญาและพัฒนากาการบริหาร*” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและระบบบริหารการศึกษา* หน้าที่ 1 หน้า 1-28
- วิจิตร วรุฒยงกูร (2528) *การบริหาร โรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น สมุทรปราการ ขนิษฐาการพิมพ์*
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529) *การบริหารการศึกษา กรุงเทพมหานคร ไทศาลศิลป์การพิมพ์*
- สถาบันพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2546) *ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช*

- สนิท สุทนต์ (2544) การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน สำหรับการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในเขตพื้นที่
ฝั่งธนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สมพงษ์ เกษมสิน (2519) การบริหารงานบุคคลแผนใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช
- _____ (2523) การบริหารงานบุคคลแผนใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2544) แผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์กองกลาง
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2545) “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545” กรุงเทพมหานคร บริษัทพรินท์กราฟฟิค จำกัด
- สุรยุทธ จุลานนท์ (2549) “คำประกาศวาระแห่งชาติ ด้านจริยธรรม ธรรมภิบาล และการป้องกันการ
ทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ” ในการแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติ
บัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2549
- หวน พิณรุฬพันธ์ (2528) การบริหารงานโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
- อานันท์ ปันยารชุน (2542) มุมมองนายอานันท์. กรุงเทพฯ : มติชน
- Sergiovanin, Thomas J. and Others. (1980) *Educational Governance and Administration*. Englewood
Cliss, New Jersey: Prenpice-hall, Lic.
- Simon, Herbert A. (1967) *Administration Behavior*. Newyork: The Free Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค่านักว่าอิสระ

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษา

สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

2. แบบสอบถามชุดนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 60 ข้อ

3. ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวม เฉพาะการศึกษาครั้งนี้เท่านั้น การตอบแบบสอบถามนี้จะไม่มีผลกระทบต่อกระเทือน ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของท่าน และสถานศึกษาแต่ประการใด ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ และมีคุณค่าต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป จึงขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

ขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายประชา ฤทธิผล

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริง เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 น้อยกว่า 30 ปี 30-40 ปี 41-50 ปี มากกว่า 50 ปี

3. อายุราชการ

 น้อยกว่า 6 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี มากกว่า 15 ปี

4. ระดับการศึกษา

 ปริญญาตรี ปริญญาโท สูงกว่าปริญญาโท

5. ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง

 ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอน

6. ขนาดสถานศึกษา

 ขนาดเล็กถึงขนาดกลาง (มีนักเรียนไม่เกิน 1,500 คน) ขนาดใหญ่ (มีนักเรียน ตั้งแต่ 1,501 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2

การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

คำชี้แจง : ในฐานะที่ท่านเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และ หรือ ครูผู้สอน ท่านคิดว่าผู้บริหารได้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา ตามข้อคำถามต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด

โปรดพิจารณาข้อคำถามแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีค่าระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดไว้ดังนี้

มากที่สุด	เท่ากับ	5	คะแนน
มาก	เท่ากับ	4	คะแนน
ปานกลาง	เท่ากับ	3	คะแนน
น้อย	เท่ากับ	2	คะแนน
น้อยที่สุด	เท่ากับ	1	คะแนน

ตัวอย่าง

ข้อ	ผู้บริหารได้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตามรายการต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
0	หลักนิติธรรม การเผยแพร่ความรู้เรื่องกฎระเบียบของสถานศึกษาแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง		✓			

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบมีความเห็นต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านหลักนิติธรรม ข้อคำถาม การเผยแพร่ความรู้เรื่องกฎระเบียบของสถานศึกษาแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง อยู่ในระดับ “มาก”

ข้อ	ผู้บริหารได้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตาม รายการต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
หลักนิติธรรม						
1.	ผู้บริหารได้กำหนด กฎ กติกา ข้อตกลงหรือแนวปฏิบัติ ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา					
2.	ผู้บริหารได้เผยแพร่ความรู้เรื่อง กฎระเบียบของ สถานศึกษาแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง					
3.	ผู้บริหารได้กำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ โดย มอบหมายให้บุคลากร ได้ทำงานตามความรู้ความสามารถ ด้วยความเหมาะสม					
4.	ผู้บริหารได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานใน สถานศึกษาไว้ชัดเจน					
5.	ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำคู่มือปฏิบัติงานที่ เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน					
6.	ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้บุคลากรมีระเบียบวินัย ประพฤติ ตนตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ					
7.	ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้บุคลากรมีจรรยาบรรณวิชาชีพครู					
8.	ผู้บริหารได้ปรับปรุง กฎระเบียบให้เหมาะสมกับ สภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง					
9.	ผู้บริหารได้ดำเนินการวางแผนการบริหารงานไว้ ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
10.	ผู้บริหารได้กำกับติดตาม ควบคุม บุคลากรให้สามารถ ปฏิบัติงานตามแผนการบริหารงาน					
หลักคุณธรรม						
11.	ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา					
12.	ผู้บริหารมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ต่อผู้ร่วมงาน					
13.	ผู้บริหารได้อุทิศตน และเสียสละให้กับการปฏิบัติงานใน สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	ผู้บริหารได้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตาม รายการต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
14.	ผู้บริหารได้รณรงค์ให้มีการใช้หลักคุณธรรมอย่าง กว้างขวางและจริงจังในทุกระดับ					
15.	ผู้บริหารได้เสริมสร้างสัมพันธภาพ อันดีระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา					
16.	ผู้บริหารมีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เป็นที่ยอมรับ ของบุคคลทั่วไป					
17.	ผู้บริหาร ปฏิบัติงานอย่างมีเหตุผล รับฟังความคิดเห็น ของผู้ได้บังคับบัญชา					
18.	ผู้บริหารจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม ให้กับบุคลากร ของสถานศึกษา					
19.	ผู้บริหารใช้หลักคุณธรรมในการพิจารณาความดี ความชอบแก่บุคลากรในสถานศึกษา					
20.	ผู้บริหารให้ขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรอย่างเหมาะสม และเป็นธรรม					
หลักความโปร่งใส						
21.	ผู้บริหารสร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส ให้เป็นวัฒนธรรมในการทำงาน					
22.	ผู้บริหารจัดให้มีการปรับปรุงระบบสารสนเทศให้สะดวก ต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร					
23.	ผู้บริหารจัดให้มีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานไว้ ในแผนปฏิบัติการประจำปี ไว้อย่างละเอียด ชัดเจน					
24.	ผู้บริหารจัดให้มีการดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง เป็นไปตาม แผนที่กำหนดอย่างเป็นระบบ ถูกต้องตามระเบียบพัสดุ					
25.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูหรือประชาชน ตรวจสอบ ติดตาม การใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา					
26.	ผู้บริหารกำกับ ควบคุมดูแล ให้มีการจัดทำบัญชี และรายงาน ทางการเงินให้เป็นปัจจุบัน					

ข้อ	ผู้บริหารได้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตาม รายการต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
27.	ผู้บริหารได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรอย่างชัดเจน					
28.	ผู้บริหารจัดให้มีการประเมินผลการบริหารงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
29.	ผู้บริหารจัดให้มีการทำรายละเอียด คู่มือการขอรับบริการสำหรับ ผู้ปกครอง และชุมชน โดยระบุขั้นตอน และระยะเวลาการบริการไว้ชัดเจน					
30.	ผู้บริหารจัดให้มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง					
หลักการมีส่วนร่วม						
31.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน และกำหนดนโยบายของสถานศึกษา					
32.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เช่นเสนอแผนงาน/โครงการ เป็นต้น					
33.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน					
34.	ผู้บริหารได้รณรงค์สร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมแก่ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา					
35.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน					
36.	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน					
37.	ผู้บริหารได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการพัฒนาสถานศึกษา					
38.	ผู้บริหารรับฟังข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจากบุคลากรทุกฝ่าย					

ข้อ	ผู้บริหารได้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตาม รายการต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
39.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
40.	ผู้บริหารได้ใช้หลักในการบริหารโดยยึดหลักความ ร่วมมือระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน					
หลักความรับผิดชอบ						
41.	ผู้บริหารยอมรับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานของตนเอง และผู้ใต้บังคับบัญชา					
42.	ผู้บริหารมีความเข้าใจในปัญหาการปฏิบัติงานและพร้อม ให้ความช่วยเหลือ					
43.	ผู้บริหารจัดให้มีการทำแผนการพัฒนาสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน					
44.	ผู้บริหารจัดให้มีการทำแผนการพัฒนาสถานศึกษาโดย วิเคราะห์สภาพปัญหา และความต้องการในปัจจุบัน					
45.	ผู้บริหารได้ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูจัดกิจกรรมการเรียน การสอนสอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของ ท้องถิ่น					
46.	ผู้บริหารได้ปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ เกิดผลงานเชิงประจักษ์ต่อสังคม					
47.	ผู้บริหารได้ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบปัญหา เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาการเรียน ปัญหาสุขภาพอนามัย เป็นต้น					
48.	ผู้บริหารได้จัดให้มีการนิเทศ ติดตามบุคลากรให้สามารถ ปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้					
49.	ผู้บริหารได้จัดให้มีการประเมินผลและรายงานผลการ ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ					
50.	ผู้บริหารได้ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผล การพัฒนาสถานศึกษา					

ข้อ	ผู้บริหารได้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตาม รายการต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
หลักความคุ้มค่า						
51.	ผู้บริหารจัดให้มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และ ความต้องการของสถานศึกษา เพื่อใช้ประกอบการ วางแผน และกำหนดวิธีการดำเนินงาน					
52.	ผู้บริหารได้มอบหมายงานตรงกับความรู้ความสามารถ ของบุคลากร					
53.	ผู้บริหารได้นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการกำหนด มาตรฐานการปฏิบัติงาน					
54.	ผู้บริหารจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อ เปรียบเทียบความคุ้มค่าในการดำเนินงาน					
55.	ผู้บริหารสามารถนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ					
56.	ผู้บริหารได้กำกับติดตาม ให้มีการใช้จ่ายงบประมาณ อย่างประหยัด					
57.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูสามารถพัฒนาการเรียนการ สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
58.	ผู้บริหารได้จัดให้มีการใช้อาคารสถานที่ ให้เป็น ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม					
59.	ผู้บริหารได้ใช้เทคนิคการบริหารงานแบบใหม่ สำหรับ งานที่สถานศึกษาไม่ต้องทำเอง สามารถประหยัด งบประมาณ และได้ผลงานคุ้มค่า เช่น การจ้างเหมา บริการ เป็นต้น					
60.	ผู้บริหารได้นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและ พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง					

ภาคผนวก ข.
หนังสือขอความร่วมมือ

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี

วันที่ 12 พฤษภาคม 2550

เรียน นายพรเทพ เพณี ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

และวัสดุการศึกษาในวิชาประวัติศาสตร์ ของโรงเรียน

เรียนด้วย นายประชา ฤทธิผล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

ในวาระนี้ นักศึกษาข้างป็นจะต้องทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระโดยมีที่ปรึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสถานศึกษาของท่าน

จึงขอแจ้งเป็นความระบอบเวลาเรียนตามปกติของนักเรียน และผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะนำมาใช้รายงานวิชาการสืบไป

จึงเขียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือการเรียน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิทวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

พ.ศ. ๒๕๕๐ (๒๕/๒๕)

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยวิทยา
ตำบลบางมูล อําเภอบางบาล
จังหวัดนนทบุรี ๑๙๒๒๐

วันที่ 12 พฤษภาคม 2550

เรื่อง ขอให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

ใช้ประกอบการวิชาด้วยเทคนิคครึ่ง

เนื่องด้วย นายประชา ดุทธิผล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การวิจัยเพื่อ
การพัฒนาระบบของผู้บริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

ในกรณีนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระโดยจัดเป็น
ส่วนหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสังกัดสถานศึกษาของท่าน

ทั้งนี้ ขอให้เป็นกรรทบตามเวลาเรียนตามปกติของนักเรียน และผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะเก็บ
ส่งไปขอใช้ในหน่วยงานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ
ตามระยะเวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณ
ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิทวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายให้ยืมศึกษา

โทร. ๐ ๒5๐3 287๐

โทร.สาร ๐ 2503 3566-7

ที่ กว 1522.16 (น) 240

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อีนครปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 12 พฤษภาคม 2550

เรียน ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ศึกษา ศึกษานโยบายวิชาชีพในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

เนื่องด้วย นายประชา กุทธิผล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชกำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องการใช้หลัก
ธรรมมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจาก ผู้บริหาร
สถานศึกษา และครูผู้สอน ในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล
เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความ
กรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิทธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร 0 2503 2870

โทร โทร 0 2503 3546-7

ภาคผนวก ก.
ผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น

Reliability

87

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	289.4333	306.1161	.8250	.9945
A2	289.4333	301.0816	.9920	.9944
A3	289.4000	306.3862	.9116	.9945
A4	289.4000	303.0759	.9260	.9944
A5	289.4000	306.3862	.9116	.9945
A6	289.4000	306.3862	.9116	.9945
A7	289.4333	301.0816	.9920	.9944
A8	289.4000	303.0759	.9260	.9944
A9	289.4000	305.2828	.7657	.9946
A10	289.4333	301.0816	.9920	.9944
A11	289.4000	306.3862	.9116	.9945
A12	289.4000	308.1103	.7481	.9946
A13	289.4000	306.3862	.9116	.9945
A14	289.4333	301.0816	.9920	.9944
A15	289.4000	306.3862	.9116	.9945
A16	289.4000	306.3862	.9116	.9945
A17	289.4000	303.0759	.9260	.9944
A18	289.4000	306.3862	.9116	.9945
A19	289.3667	308.3782	.8725	.9945
A20	289.4000	306.3862	.9116	.9945
A21	289.4000	306.3862	.9116	.9945
A22	289.4333	302.8057	.8751	.9945
A23	289.4333	301.0816	.9920	.9944
A24	289.3667	308.3782	.8725	.9945
A25	289.4000	306.3862	.9116	.9945
A26	289.4000	303.0759	.9260	.9944
A27	289.4000	303.0759	.9260	.9944
A28	289.4333	302.8057	.8751	.9945
A29	289.4000	306.3862	.9116	.9945
A30	289.4000	303.0759	.9260	.9944
B1	289.4000	303.0759	.9260	.9944
B2	289.4000	306.3862	.9116	.9945
B3	289.4000	306.3862	.9116	.9945
B4	289.4000	306.3862	.9116	.9945
B5	289.4000	306.3862	.9116	.9945
D36	289.3333	310.8506	.8284	.9946
D37	289.4000	308.5931	.7025	.9946
D38	289.4000	306.3862	.9116	.9945
D39	289.4000	306.3862	.9116	.9945
D40	289.3667	305.5506	.8251	.9945
E41	289.3667	308.8609	.8177	.9946

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)
88

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
E42	289.3333	310.8506	.8284	.9946
E43	289.4000	308.5931	.7025	.9946
E44	289.3667	305.5506	.8251	.9945
E45	289.4333	303.2885	.8425	.9946
E46	289.3333	310.8506	.8284	.9946
E47	289.4000	308.5931	.7025	.9946
E48	289.3667	305.5506	.8251	.9945
E49	289.4000	308.5931	.7025	.9946
E50	289.3333	310.8506	.8284	.9946
F51	289.4000	303.5586	.8908	.9945
F52	289.4000	303.0759	.9260	.9944
F53	289.4000	306.3862	.9116	.9945
F54	289.3667	308.3782	.8725	.9945
F55	289.3667	308.8609	.8177	.9946
F56	289.4000	303.0759	.9260	.9944
F57	289.4000	303.5586	.8908	.9945
F58	289.3667	308.3782	.8725	.9945
F59	289.3667	308.8609	.8177	.9946
F60	289.4000	303.0759	.9260	.9944

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 60

Alpha = .9946

ภาคผนวก ง.

ตารางการวิเคราะห์ข้อมูลผู้บริหารสถานศึกษา

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
A1	48	3.00	5.00	4.2500	.60142
A2	48	3.00	5.00	4.0417	.54415
A3	48	2.00	5.00	4.3750	.67240
A4	48	2.00	5.00	4.0000	.77184
A5	48	2.00	5.00	3.7292	.76463
A6	48	3.00	5.00	4.4167	.61310
A7	48	3.00	5.00	4.4583	.58194
A8	48	2.00	5.00	3.8750	.70334
A9	48	2.00	5.00	4.0417	.71335
A10	48	2.00	5.00	4.0208	.69923
Valid N (listwise)	48				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
B11	48	2.00	5.00	4.3958	.73623
B12	48	2.00	5.00	4.3125	.71923
B13	48	2.00	5.00	4.3125	.74822
B14	48	2.00	5.00	4.1042	.72169
B15	48	2.00	5.00	4.0417	.71335
B16	48	2.00	5.00	4.2292	.77842
B17	48	2.00	5.00	4.1458	.79866
B18	48	2.00	5.00	4.0000	.82514
B19	48	2.00	5.00	4.0000	.82514
B20	48	2.00	5.00	4.1458	.79866
Valid N (listwise)	48				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
C21	48	2.00	5.00	4.1875	.73387
C22	48	2.00	5.00	4.0833	.73899
C23	48	2.00	5.00	4.2292	.72169
C24	48	2.00	5.00	4.3958	.67602
C25	48	1.00	5.00	3.9167	1.00707
C26	48	2.00	5.00	4.2500	.72932
C27	48	1.00	5.00	3.8750	.86603
C28	48	1.00	5.00	3.7917	.96664
C29	48	1.00	5.00	3.4792	.92229
C30	48	1.00	5.00	3.7083	.87418
Valid N (listwise)	48				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
D31	48	1.00	5.00	3.9583	.94437
D32	48	2.00	5.00	4.3333	.72445
D33	48	1.00	5.00	4.1667	.85983
D34	48	1.00	5.00	4.1250	.78890
D35	48	1.00	5.00	3.9792	.93375
D36	48	1.00	5.00	4.0417	.84949
D37	48	2.00	5.00	4.0000	.79934
D38	48	1.00	5.00	4.0833	.84635
D39	48	1.00	5.00	3.4583	.96664
D40	48	1.00	5.00	3.7083	1.05100
Valid N (listwise)	48				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
E41	48	1.00	5.00	4.0417	.82406
E42	48	1.00	5.00	4.0833	.84635
E43	48	1.00	5.00	4.0208	.83767
E44	48	1.00	5.00	4.0625	.93185
E45	48	1.00	5.00	4.0833	.87113
E46	48	1.00	5.00	4.1667	.72445
E47	48	2.00	5.00	4.1042	.77842
E48	48	1.00	5.00	3.9583	.92157
E49	48	1.00	5.00	4.0208	.75764
E50	48	1.00	5.00	4.0833	.76724
Valid N (listwise)	48				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
F51	48	1.00	5.00	4.0208	.78522
F52	48	2.00	5.00	4.0833	.64687
F53	48	2.00	5.00	4.0208	.60105
F54	48	1.00	5.00	3.7708	.89100
F55	48	1.00	5.00	3.7500	.82793
F56	48	1.00	5.00	4.2083	.74250
F57	48	1.00	5.00	4.1667	.78098
F58	48	1.00	5.00	4.1250	.91384
F59	48	1.00	5.00	3.8958	.90482
F60	48	1.00	5.00	3.9375	.72658
Valid N (listwise)	48				

Descriptives**Descriptive Statistics**

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
TA	48	2.80	5.00	4.1208	.47488
TB	48	2.20	5.00	4.1688	.63082
TC	48	1.60	5.00	3.9917	.67156
TD	48	1.30	5.00	3.9854	.73946
TE	48	1.10	5.00	4.0625	.71952
TF	48	1.20	5.00	3.9979	.63094
TT	48	1.70	5.00	4.0545	.58826
Valid N (listwise)	48				

ภาคผนวก จ.
ตารางการวิเคราะห์ข้อมูลครูผู้สอน

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
A1	155	1.00	5.00	3.7548	.8245
A2	155	1.00	5.00	3.8194	.8333
A3	155	1.00	5.00	3.7548	.8245
A4	155	1.00	5.00	3.7484	.8420
A5	155	1.00	5.00	3.7484	.8026
A6	155	1.00	5.00	3.8581	.8331
A7	155	1.00	5.00	3.9226	.8338
A8	155	1.00	5.00	3.8323	.8514
A9	155	1.00	5.00	3.6258	.8463
A10	155	1.00	5.00	3.6323	.8453
TA	155	1.00	5.00	3.7697	.6176
Valid N (listwise)	155				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
B11	155	1.00	5.00	3.7613	.8979
B12	155	1.00	5.00	3.8000	.9425
B13	155	1.00	5.00	3.7806	.8699
B14	155	1.00	5.00	3.5677	.8755
B15	155	1.00	5.00	3.6000	.9843
B16	155	1.00	5.00	3.6258	.9476
B17	155	1.00	5.00	3.5871	.9520
B18	155	1.00	5.00	3.6194	.8774
B19	155	1.00	5.00	3.5161	.9353
B20	155	1.00	5.00	3.5032	.9762
TB	155	1.00	5.00	3.6361	.7592
Valid N (listwise)	155				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
C21	155	1.00	5.00	3.6387	.9662
C22	155	1.00	5.00	3.6581	.9554
C23	155	1.00	5.00	3.6452	.9585
C24	155	1.00	5.00	3.7290	.9068
C25	155	1.00	5.00	3.4645	.9465
C26	155	1.00	5.00	3.6516	.8497
C27	155	1.00	5.00	3.5548	.8830
C28	155	1.00	5.00	3.5677	.9189
C29	155	1.00	5.00	3.4774	.9692
C30	155	1.00	5.00	3.5742	1.0190
TC	155	1.00	5.00	3.5961	.7587
Valid N (listwise)	155				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
D31	155	1.00	5.00	3.5548	.9679
D32	155	1.00	5.00	3.6903	.8942
D33	155	1.00	5.00	3.7484	.9433
D34	155	1.00	5.00	3.7032	.8617
D35	155	1.00	5.00	3.6065	.9293
D36	155	1.00	5.00	3.6710	.8981
D37	155	1.00	5.00	3.5935	.9095
D38	155	1.00	5.00	3.5419	.9551
D39	155	1.00	5.00	3.4645	.9888
D40	155	1.00	5.00	3.5548	.9612
TD	155	1.00	5.00	3.6129	.7355
Valid N (listwise)	155				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
E41	155	1.00	5.00	3.7032	.9058
E42	155	1.00	5.00	3.7290	.8950
E43	155	1.00	5.00	3.6968	.8326
E44	155	1.00	5.00	3.7032	.9129
E45	155	1.00	5.00	3.7097	.8526
E46	155	1.00	5.00	3.7226	.8644
E47	155	1.00	5.00	3.7419	.7882
E48	155	1.00	5.00	3.6323	.8755
E49	155	1.00	5.00	3.6968	.8326
E50	155	1.00	5.00	3.6774	.8291
TE	155	1.00	5.00	3.7013	.6844
Valid N (listwise)	155				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
F51	155	1.00	5.00	3.7548	.8005
F52	155	1.00	5.00	3.7161	.8661
F53	155	1.00	5.00	3.7097	.8136
F54	155	1.00	5.00	3.5742	.8448
F55	155	1.00	5.00	3.4968	.8556
F56	155	1.00	5.00	3.6645	.8396
F57	155	1.00	5.00	3.6903	.8647
F58	155	1.00	5.00	3.6968	.8928
F59	155	1.00	5.00	3.5290	.9350
F60	155	1.00	5.00	3.6129	.8866
TF	155	1.00	5.00	3.6445	.6912
Valid N (listwise)	155				

Descriptives**Descriptive Statistics**

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
TA	155	1.00	5.00	3.7697	.6176
TB	155	1.00	5.00	3.6361	.7592
TC	155	1.00	5.00	3.5961	.7587
TD	155	1.00	5.00	3.6129	.7355
TE	155	1.00	5.00	3.7013	.6844
TF	155	1.00	5.00	3.6445	.6812
TT	155	1.02	5.00	3.6601	.6369
Valid N (listwise)	155				

ภาคผนวก จ.

ตารางวิเคราะห์ข้อมูลผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
เพศ	203	1.00	2.00	1.3399	.47485
อายุ	203	1.00	4.00	2.3793	.89495
อายุราชการ	203	1.00	4.00	2.8768	1.16874
ระดับศึก	203	1.00	3.00	2.0936	.44064
ปฏิบัติ	203	1.00	2.00	1.5665	.49678
ขนาด	203	1.00	3.00	2.3103	.58635
A1	203	1.00	5.00	3.8719	.80429
A2	203	1.00	5.00	3.8719	.77928
A3	203	1.00	5.00	3.9015	.83260
A4	203	1.00	5.00	3.8079	.83104
A5	203	1.00	5.00	3.7438	.79191
A6	203	1.00	5.00	3.9901	.82047
A7	203	1.00	5.00	4.0493	.81297
A8	203	1.00	5.00	3.8424	.81737
A9	203	1.00	5.00	3.7241	.83415
A10	203	1.00	5.00	3.7241	.82819
B11	203	1.00	5.00	3.9113	.90215
B12	203	1.00	5.00	3.9212	.91937
B13	203	1.00	5.00	3.9064	.87093
B14	203	1.00	5.00	3.6946	.87048
B15	203	1.00	5.00	3.7044	.94467
B16	203	1.00	5.00	3.7685	.94429
B17	203	1.00	5.00	3.7192	.94658
B18	203	1.00	5.00	3.7094	.87838
B19	203	1.00	5.00	3.6305	.93154
B20	203	1.00	5.00	3.6552	.97458
C21	203	1.00	5.00	3.7685	.94429
C22	203	1.00	5.00	3.7586	.92590
C23	203	1.00	5.00	3.7833	.93994
C24	203	1.00	5.00	3.8867	.90213
C25	203	1.00	5.00	3.5714	.97928
C26	203	1.00	5.00	3.7931	.85974
C27	203	1.00	5.00	3.6305	.88801
C28	203	1.00	5.00	3.6207	.93283
C29	203	1.00	5.00	3.4778	.95609
C30	203	1.00	5.00	3.6059	.98622
D31	203	1.00	5.00	3.6502	.97536
D32	203	1.00	5.00	3.8424	.89317
D33	203	1.00	5.00	3.8473	.93942
D34	203	1.00	5.00	3.8030	.86207

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
D35	203	1.00	5.00	3.6946	.94152
D36	203	1.00	5.00	3.7586	.89877
D37	203	1.00	5.00	3.6897	.89953
D38	203	1.00	5.00	3.6700	.95670
D39	203	1.00	5.00	3.4631	.98119
D40	203	1.00	5.00	3.5911	.98268
E41	203	1.00	5.00	3.7833	.89681
E42	203	1.00	5.00	3.8128	.88689
E43	203	1.00	5.00	3.7734	.84307
E44	203	1.00	5.00	3.7882	.92782
E45	203	1.00	5.00	3.7980	.86950
E46	203	1.00	5.00	3.8276	.85297
E47	203	1.00	5.00	3.8276	.75903
E48	203	1.00	5.00	3.7094	.89517
E49	203	1.00	5.00	3.7734	.82527
E50	203	1.00	5.00	3.7734	.83125
F51	203	1.00	5.00	3.8177	.80301
F52	203	1.00	5.00	3.8030	.83285
F53	203	1.00	5.00	3.7833	.77852
F54	203	1.00	5.00	3.6207	.85536
F55	203	1.00	5.00	3.5567	.85625
F56	203	1.00	5.00	3.7931	.84515
F57	203	1.00	5.00	3.8030	.85779
F58	203	1.00	5.00	3.7980	.91392
F59	203	1.00	5.00	3.6158	.93879
F60	203	1.00	5.00	3.6897	.86014
TA	203	1.00	5.00	3.8527	.60471
TB	203	1.00	5.00	3.7621	.76384
TC	203	1.00	5.00	3.6897	.75639
TD	203	1.00	5.00	3.7010	.75157
TE	203	1.00	5.00	3.7867	.70800
TF	203	1.00	5.00	3.7281	.68488
TT	203	1.02	5.00	3.7534	.64800
Valid N (listwise)	203				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
A1	203	1.00	5.00	3.8719	.80429
A2	203	1.00	5.00	3.8719	.77928
A3	203	1.00	5.00	3.9015	.83260
A4	203	1.00	5.00	3.8079	.83104
A5	203	1.00	5.00	3.7438	.79191
A6	203	1.00	5.00	3.9901	.82047
A7	203	1.00	5.00	4.0493	.81297
A8	203	1.00	5.00	3.8424	.81737
A9	203	1.00	5.00	3.7241	.83415
A10	203	1.00	5.00	3.7241	.82819
Valid N (listwise)	203				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
B11	203	1.00	5.00	3.9113	.90215
B12	203	1.00	5.00	3.9212	.91937
B13	203	1.00	5.00	3.9064	.87093
B14	203	1.00	5.00	3.6946	.87048
B15	203	1.00	5.00	3.7044	.94467
B16	203	1.00	5.00	3.7685	.94439
B17	203	1.00	5.00	3.7192	.94653
B18	203	1.00	5.00	3.7094	.87829
B19	203	1.00	5.00	3.6305	.93134
B20	203	1.00	5.00	3.6552	.97453
Valid N (listwise)	203				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
C21	203	1.00	5.00	3.7685	.94429
C22	203	1.00	5.00	3.7586	.92590
C23	203	1.00	5.00	3.7833	.93994
C24	203	1.00	5.00	3.8867	.90213
C25	203	1.00	5.00	3.5714	.97928
C26	203	1.00	5.00	3.7931	.85974
C27	203	1.00	5.00	3.6305	.88801
C28	203	1.00	5.00	3.6207	.93288
C29	203	1.00	5.00	3.4778	.95609
C30	203	1.00	5.00	3.6059	.98622
Valid N (listwise)	203				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
D31	203	1.00	5.00	3.6502	.97536
D32	203	1.00	5.00	3.8424	.89817
D33	203	1.00	5.00	3.8473	.93942
D34	203	1.00	5.00	3.8030	.86207
D35	203	1.00	5.00	3.6946	.94152
D36	203	1.00	5.00	3.7586	.89877
D37	203	1.00	5.00	3.6897	.89953
D38	203	1.00	5.00	3.6700	.95670
D39	203	1.00	5.00	3.4631	.98110
D40	203	1.00	5.00	3.5911	.98238
Valid N (listwise)	203				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
E41	203	1.00	5.00	3.7833	.89681
E42	203	1.00	5.00	3.8128	.88689
E43	203	1.00	5.00	3.7734	.84307
E44	203	1.00	5.00	3.7882	.92782
E45	203	1.00	5.00	3.7980	.86950
E46	203	1.00	5.00	3.8276	.85297
E47	203	1.00	5.00	3.8276	.79903
E48	203	1.00	5.00	3.7094	.89512
E49	203	1.00	5.00	3.7734	.82527
E50	203	1.00	5.00	3.7734	.83125
Valid N (listwise)	203				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
F51	203	1.00	5.00	3.8177	.80501
F52	203	1.00	5.00	3.8030	.83286
F53	203	1.00	5.00	3.7833	.77862
F54	203	1.00	5.00	3.6207	.85536
F55	203	1.00	5.00	3.5567	.85625
F56	203	1.00	5.00	3.7931	.84815
F57	203	1.00	5.00	3.8030	.86770
F58	203	1.00	5.00	3.7980	.91392
F59	203	1.00	5.00	3.6158	.93970
F60	203	1.00	5.00	3.6897	.86014
Valid N (listwise)	203				

Descriptives**Descriptive Statistics**

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
TA	203	1.00	5.00	3.8527	.60471
TB	203	1.00	5.00	3.7621	.73384
TC	203	1.00	5.00	3.6897	.75009
TD	203	1.00	5.00	3.7010	.75157
TE	203	1.00	5.00	3.7867	.70800
TF	203	1.00	5.00	3.7281	.68488
TT	203	1.02	5.00	3.7534	.64800
Valid N (listwise)	203				

ภาคผนวก ข.

**ตารางวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวม และรายด้าน
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน**

Group Statistics

	STATUS	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
TA	ผู้บริหาร	48	4.1208	.4749	6.854E-02
	ครู	155	3.7697	.6176	4.961E-02
TB	ผู้บริหาร	48	4.1688	.6308	9.105E-02
	ครู	155	3.6361	.7592	6.098E-02
TC	ผู้บริหาร	48	3.9917	.6716	9.693E-02
	ครู	155	3.5961	.7587	6.094E-02
TD	ผู้บริหาร	48	3.9854	.7395	.1067
	ครู	155	3.6129	.7355	5.908E-02
TE	ผู้บริหาร	48	4.0625	.7195	.1039
	ครู	155	3.7013	.6844	5.497E-02
TF	ผู้บริหาร	48	3.9979	.6309	9.107E-02
	ครู	155	3.6445	.6812	5.472E-02
TT	ผู้บริหาร	48	4.0545	.5883	8.491E-02
	ครู	155	3.6601	.6389	5.132E-02

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
TA	1.291	.257	3.619	201	.000	.3512	9.702E-02	9.885E-02	.6035	
			4.150	100.705	.000	.3512	8.461E-02	.1290	.5733	
TB	1.015	.315	4.410	201	.000	.5326	.1208	.2185	.8467	
			4.860	92.911	.000	.5326	.1096	.2444	.8208	
TC	1.449	.230	3.239	201	.001	.3955	.1221	7.800E-02	.7131	
			3.455	87.329	.001	.3955	.1145	9.404E-02	.6970	
TD	.071	.790	3.062	201	.002	.3725	.1216	5.617E-02	.6889	
			3.054	77.979	.003	.3725	.1220	5.041E-02	.6946	
TE	.341	.560	3.156	201	.002	.3612	.1144	6.362E-02	.6588	
			3.074	75.227	.003	.3612	.1175	5.067E-02	.6718	
TF	2.411	.122	3.194	201	.002	.3534	.1106	6.569E-02	.6411	
			3.326	83.728	.001	.3534	.1062	7.337E-02	.6334	
TT	1.099	.296	3.806	201	.000	.3944	.1036	.1249	.6639	
			3.975	84.177	.000	.3944	9.921E-02	.1329	.6559	

ภาคผนวก ช.

**ตารางวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล
โดยภาพรวม และรายด้าน ตามขนาดสถานศึกษา**

Group Statistics

ขนาด	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
TA				
ขนาดเล็ก-กลาง(นร.ไม่เกิน 1500)	127	3.8402	.5463	4.848E-02
ขนาดใหญ่(ตั้งแต่ 1501 ขึ้นไป)	76	3.8737	.6948	7.970E-02
TB				
ขนาดเล็ก-กลาง(นร.ไม่เกิน 1500)	127	3.7638	.7224	6.410E-02
ขนาดใหญ่(ตั้งแต่ 1501 ขึ้นไป)	76	3.7592	.8335	9.561E-02
TC				
ขนาดเล็ก-กลาง(นร.ไม่เกิน 1500)	127	3.7071	.7016	6.226E-02
ขนาดใหญ่(ตั้งแต่ 1501 ขึ้นไป)	76	3.6605	.8441	9.683E-02
TD				
ขนาดเล็ก-กลาง(นร.ไม่เกิน 1500)	127	3.7559	.6717	5.961E-02
ขนาดใหญ่(ตั้งแต่ 1501 ขึ้นไป)	76	3.6092	.8658	9.932E-02
TE				
ขนาดเล็ก-กลาง(นร.ไม่เกิน 1500)	127	3.8134	.6521	5.787E-02
ขนาดใหญ่(ตั้งแต่ 1501 ขึ้นไป)	76	3.7421	.7952	9.122E-02
TF				
ขนาดเล็ก-กลาง(นร.ไม่เกิน 1500)	127	3.7291	.6481	5.751E-02
ขนาดใหญ่(ตั้งแต่ 1501 ขึ้นไป)	76	3.7263	.7468	8.566E-02
TT				
ขนาดเล็ก-กลาง(นร.ไม่เกิน 1500)	127	3.7682	.5894	5.230E-02
ขนาดใหญ่(ตั้งแต่ 1501 ขึ้นไป)	76	3.7285	.7391	8.478E-02

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
TA Equal variances assumed Equal variances not assumed	2.477	.117	-.381 -.359	201 130.155	.703 .720	-3.353E-02 -3.353E-02	8.788E-02 9.329E-02	-.2621 -.2774	.1950 .2103	
TB Equal variances assumed Equal variances not assumed	2.265	.134	.041 .040	201 140.665	.967 .968	4.569E-03 4.569E-03	.1111 .1151	-.2842 -.2960	.2934 .3051	
TC Equal variances assumed Equal variances not assumed	3.412	.066	.424 .404	201 135.994	.672 .687	4.656E-02 4.656E-02	.1099 .1151	-.2393 -.2542	.3324 .3473	
TD Equal variances assumed Equal variances not assumed	6.609	.011	1.349 1.266	201 128.812	.179 .208	.1467 .1467	.1088 .1158	-.1362 -.1561	.4296 .4495	
TE Equal variances assumed Equal variances not assumed	4.025	.046	.693 .660	201 134.549	.489 .510	7.128E-02 7.128E-02	.1028 .1080	-.1961 -.2110	.3386 .3535	
TF Equal variances assumed Equal variances not assumed	1.658	.199	.028 .027	201 140.813	.977 .978	2.818E-03 2.818E-03	9.957E-02 .1032	-.2561 -.2666	.2618 .2722	
TT Equal variances assumed Equal variances not assumed	3.289	.071	.422 .399	201 131.603	.674 .691	3.973E-02 3.973E-02	9.417E-02 9.962E-02	-.2052 -.2206	.2846 .3001	

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายประชา ฤทธิผล
วัน เดือน ปีเกิด	18 พฤษภาคม 2507
สถานที่เกิด	อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร
ประวัติการศึกษา	ศษ.บ. บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2534
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราช อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช
ตำแหน่ง	รองผู้อำนวยการวิทยาลัย